

MAGYAR LAPOK

* 3 lei

Posta postală plătită în aprobării Dir. Gen. PT

ROMANIA

Disztér 1-2. BU

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP VI. évfolyam, 160 (1602) szám * Szerda, 1937 augusztus 18

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

Négy évi munkásságáról beszámolót készített a munkaügyi miniszterium

A hivatalos nyilvántartás szerint évről-évre csökken a munkanélküliek száma. — Intézkedések a kikötőmunkásság helyzetének megjavítására

Bucurestiből jelentik: A legutóbbi minisztertanácsban Tatarescu miniszterelnök felszólította az egyes miniszteriumok vezetőit, hogy állítsanak össze egy általános jelentést az elmúlt négy év eseményeiről és az egyes miniszteriumok 1933—37. év közötti munkásságáról. Az összegyűjtött jelentésekből azután a miniszterelnök össze fog állítani egy emlékiratot a liberális kormányzat négyéves tevékenységéről.

Nistor munkaügyi miniszter már el is készítette jelentését, amely szerint a miniszterium a munkás osztály védelmezésére és nemzeti alapra való helyezésére törekszik.

A munkásság jólétének érdekében a munkanélküliség elkerülése végett a munkaügyi miniszterium egyrészt igyekezett munkaalkalmakat létesíteni, másrészt anyagiakkal támogatta mindazokat, akik önhibájukon kívül nem jutottak munkához. E célból Nistor munkaügyi miniszter a) megakadályozta a falusi lakosság felszívódását az ipari és kereskedelmi központok felé; b) közbelépett a polgármestereknél és a prefektusoknál és sikerült is a helyi munkanélkülieknek munkaalkalmat biztosítani; c) elrendelte, hogy a vállalatoknál elbocsátás helyett szállítsák le a különórákat.

A fenti intézkedések következtében évenként esett a munkanélküliek száma.

1933-ban 45 ezer 371 és 20 ezer 125,
1934-ben 23 ezer 458 és 9 ezer 392,
1935-ben 21 ezer 704 és 7 ezer 628,
1936-ban 19 ezer 653 és 7 ezer 496
közötti munkanélkülit tartottak nyilván hivatalosan.

A határozatosabb anyagi támogatás érdeké-

ben a munkaügyi miniszter új segélykiosztó rendszert honosított meg. A központi segélyező bizottság mellett 59 helyi bizottságot nevezett ki és így elérte a segélyösszegek igazságosabb kiosztását. A szükséges segélyalap részére a betegsegélyező egyszázalékos illetéket szedték a fizetések után, amelyet a munkaadó és a munkás felesben viselt. A begyűlt illetékekből a következő összegeket osztották ki a munkanélküliek között: 1933 december 1-től 1934 május 1-ig 5 millió 11 ezer 157 leit. 1934 május 1-től 1935 szeptember 30-ig 28 millió 618 ezer 187 leit. 1935 november 1-től 1936 május 1-ig 16 millió 153 ezer 767 leit. Végül a Bucurestiben felállított központi munkanélküli segélyező bizottság egy hatvanégyes menhelyet építtetett a fővárosban, ahol megszállhattak azok a tisztviselők, vagy munkások, akik Bucurestibe jönnek munkát keresni.

Az 1931-iki törvény bevezette a kikötőkben a naponkénti háromszori váltással történő munkát. Ezáltal szinte teljesen kiküszöbölte a munkanélküliséget a dunai kikötőkben. Ugyancsak ennek a törvénynek az előírása alapján a kikötői munkásság védelme és nevelése céljából alapot gyűjtöttek, amelyek évenként jelentékeny összegekkel növekszik s amiből a munkásság számára fognak különféle alapítványokat létesíteni. A különböző menhelyek építései már meg is kezdődtek. Az utóbbi két évben: 1. megvásároltak Galatiban egy ingatlant, amelyet rövidesen átadnak rendeltetésének; 2. Constantában és Brailaban épülőfélben van két hatalmas menhely. 3. A kikötővárosok városházától (Calaras, Giurgiu, stb.) házhelyeket kaptak, amelyeken felépíthetik a munkásmenhelyeket.

A Nemzeti Parasztpárt egységének helyreállítására ünnepélyes ülést tartanak

II. Károly király elnököl az ideai kisantant megbeszélésén

Bucuresti. Saját tud. Ion Mihalache hazatérte óta a nemzeti parasztpárt táborában élen politikai tevékenység indult meg. A nemzeti parasztpárt transzylvániai vezetői még e hónapban Clujon vagy Sovatan gyűlést tartanak és itt fognak véglegesen tisztázódni az ó-királyságbeli és a transzylvániai csoportok között, a pártvezetés tekintetében felmerült nézeteltérések. Ezen a gyűlésen a transzylvániai vezetők demonstratív módon bizalmukról fog-

ják biztosítani Mihalachet s ezáltal biztosítják a nemzeti parasztpárt egységét.

A KISANTANT KÜLÜGYMINISZTEREINEK TALÁLKOZÓJA

Belgrádból jelentik: A Politika című lap értesülése szerint augusztus 30—szeptember 2 közt tartják meg a kisantant-konferenciát II. Károly király elnökletével. Szeptember 2-án a konferencia résztvevői a II. Károly nevű gőzszón sétahajózásra indulnak a Dunán és a hajón folytatják a tanácskozásokat.

Nyárutó

(S. I.) — Aki nyári pihenő után a faluból visszatér a városba, legalább két napon keresztül nem győz eleget csodálkozni a lármán, melyben hosszú hónapokon keresztül élnie kell és a keménységen, mellyel a járda hűségeen hazatérő lépteit fogadja. Ilyenformán van az is, ki nyugati útról tér vissza az itthoni életbe. Néhány napig nem lát egyebet és nem hall mást, mint azt a furcsa zűrzavart, ami egészen egyszerű és világos kérdések körül minálunk kavargó.

Ezek a kérdések ott látszanak egyszerűnek és világosoknak, hol az általános művelődés, a jólét és a megőrzött hagyományok egymáshoz csiszolták az embereket és a társadalmat, mint pontos és jól kipróbált gépezet működik. Mit tehet azonban az olyan társadalom egyebet, minthogy recseg, nyikorog és működési zavarokkal küzdök, ahol mindenki a maga külön önző útjain jár és az élet kicsiny és nagy kérdéseit azzal a bölcsességgel méri, miket néhány véletlenül elolvasott könyvből, többnyire azonban csak újságcikkekből magához hasonított?

Mennyire neveltségesen és érthetetlenül nangozhatik nyugati emberek fülének például mindaz, ami errefelé választások körül történni szokott. A nyugati — érett és megállapodott — nemzetek életének menete olyan, mint a hajóé. Afelől lehetnek és vannak is éles és elkeseredett viták, hogy a hajó haladásának iránya merre mutasson. Ez a vita azonban semmit sem változtat a hajó személyzetének és utasainak életén: mindenki tudja és teljesíti a kötelességeit, a jogok pedig olyan viszonyban vannak ezekkel a kötelességekkel, mint az egyik fogaskerek a másikkal. A hajó népének legszembetűnőbb utasa éppenúgy, mint a parancsnokló tisztiek egyformán tisztában vannak azzal, hogy a jogok kereké elkerülhetetlenül megáll, ha a kötelességeké nem forog ugyanabban az ütemben.

Errefelé éppen megfordítva áll a helyzet. Az élet általános irányzatán és mindennapos képén a leghangosabb politikai vita, a legélesebb közéleti harc sem változtat semmit. A legkisebb közéleti nézeteltérés és irányváltozás felfordítja azonban az emberek életének rendjét, az egymáshoz való viszonyuknak szabályait és nöttön-nő a zavar a szemekben, mellyel egymásra néznek és a maguk dolgait látják.

Az angol liberálisok Cambridge-ban, a brit szellemi élet egyik központjában minden nyáron szabad egyetemet tartanak, ahol elmondják egymásnak véleményüket a világ dolgairól, de meghallgatják ellenfeleik nézeteit is. Ebben a körben mondta a minap egy eleven német nemzeti szociálista képviselő, kit meghívtak maguk közé, hogy Angliában nehéz dolga lenne a diktátornak, mert ott nem igen van már mit egységessé formálni.

A nyugati életnek az összecsiszoltságát, a természetes egysége, amelyre ezek a szavak céloznak, a legfőbb előfeltétele mindannak, amit jogrend, szabad társadalmi és gazdasági élet, vagy éppen demokrácia alatt érteni szokás. Enélkül pedig a legszebb törvény papírra vetett elmélkedés marad, egyetlen zabolátlan újságírók pedig összevissza zavarhatják az emberek életét és olykor szinte a törvények erejével belenyúlhat társadalmi viszonyokba.

Megrökönyödést és zavart keltett bizonyos

körökben a minap a higgadt és méltóságos Times-nak néhány mondata. Ne akarjuk — mondotta az angol közvélemény hagyományos harsonája — a demokráciát mindenáron a diktatúrák rovására megmenteni, hanem legyünk mindnyájan azon, hogy valamennyi európai állam megtalálhassa boldogulásának útját, legyen az diktatúra, vagy demokrácia...

Ebben a mondatban az értelemnél, melyet kifejez, sokkal tanulságosabb a le-nem-írt gondolat, mely azt megelőzte: annak a kitűnő angol férfiúnak, ki ezt a cikket megírta, nyilván a vérében van az a tudat, hogy az élet valóságai, az emberek társadalmi összecsúszoltságain vajmi keveset tud változtatni egy-egy politikai választás eredménye, a kormányzati forma időleges változása. Mindez csak a habok felszínes játéka, ha a mélyben — a társadalom szerkezetében — csend és egyensúly uralkodik. Ezt a csendet és egyensúlyt pedig az emberek életében nem a politikai csetepaté hozza meg, hanem a munka, a művelődés, a gazdasági fellendülés s ami mindennek nyomába jár: az általános jólét.

A nyugaton ez nyilván így is van. Nemcsak Angliában, hanem mindenütt, hol a mai állapotot hosszú és alapos művelődés előzte meg. Németországban a császárság idejében s most is a diktatúra napjaiban sokkal több a kézzelfogható demokrácia, mint a legtöbb keleti államban, hol mindenki kivétel nélkül nagy demokráta, a vasúti jegyért, vagy egyéb közszolgáltatásért azonban senki sem áll türelmesen sorba és a legkisebb hatalommal sietve visszaél a maga javára és mások kárára az, akinek a legszerényebb hivatal adatik. A törvények előtti igaz egyenlőség — a demokráciának a lényege — pedig ezekben a mindennapos kicsiny élettűnetekben mutatkozik meg a dolgozó nép felé s nem a hangzatos szövegekben, a szavaló törvényszakaszokban, melyekkel azok törődnek a gyakorlatban a legkevésbé, akik megfogalmazták és megszavazták azokat. Akinek akkora hatalma van, hogy törvényt hozhat, nyilván ahhoz is elég nagy úr, hogy azokat ne kelljen magának be is tartania.

A nyugati népek életének ez a belső társadalmi szilárdsága, mely a végleg megállapodott közéletéhez hasonlatos, nagy tanulságokat rejteget magában éppen azok számára, kiket sorsuk kizárt a politikai tényezők és szereplők sorából. A kisebbségi nemzetek pedig a maguk osztályszerű egészségükben ezek közé tartoznak.

Akármiilyen súlyos és egyenlőtlen legyen a kisebbségi nemzet közéleti helyzete, a bajokon a politika, vagy pontosabban a tisztán politikai gondolkodás nem tud javítani, mert nem jelent egyebet rendszeres önámításnál. A politikában a kisebbség mindenképpen kisebbség marad.

ség marad: a demokráciában az alkotmány teszi azzá, az önkényuralomban az erősebb ököl. Az eredmény lényegében ugyanaz. A gazdasági és társadalmi életben viszont a munka eredménye annak a földjén mutatkozik meg és annak a hasznát jelenti, aki azt jobban és okosabban megművelte. Ennek a haszonnak kisebb-nagyobb részét persze különböző eszközökkel el lehet venni, az egészet azonban sohasem, legfőképpen nem azt a hatalmas erkölcsi erőt, mit a jól és okosan elvégzett társadalmi és gazdasági munka, az egyes munkájának nemzeti egybecsiszolása je-

lent. Ez az erkölcsi erő-tudat pedig kimeríthetetlen forrása újabb s újabb gazdasági erőknél.

A kisebbségi nemzetek életének és megmaradásának a nagy, a döntő problémája a társadalomnak ez az összecsúszolása, a fogalmaknak teljes tisztázása, a törekvéseknek hatékony és világos közös nevezője: egyedül ebből szülehetnek meg a művelődésnek, a gazdasági és társadalmi szervezethez való és mindezeknek a nyomán a politikai súlynak elegendő erői. Akárhonnan indulsz el és akármire jártál, mindig ide érkezel vissza.

A Lloyd-társaság nagy érdeklődéssel kísért ügye a bíróság előtt

A törvényszék úgy döntött, hogy a per iratait felterjeszti a kereskedelmi minisztériumhoz

Timisoara. Saját tud. Az itteni törvényszék kedden délelőtt tárgyalta azt a nagyérdemű per, amelyet Jonasiu Titu orsz. képviselő, az Árutőzsde elnöke indított a Lloyd társulat ellen. Mint ismeretes, Jonasiu Titu nemrég beadvánnyal fordult a törvényszékhez, melyben arra való hivatkozással, hogy a Lloyd társulat megváltoztatta alapszabályszerinti működését, kérte a Lloyd jogi személyiségének megsemmisítését és a Lloyd palotának az Árutőzsde nevére való átrását. A Lloyd a perben szokásos válaszirataiban kifejtette, hogy valóban megváltoztatta alapszabályait, de ezt törvényes formában be is jelentette a minisztériumnak, amely az alapszabályok megváltoztatását tudomásul is vette.

A keddi tárgyaláson a feljelentő Jonasiu Titu képviselőjében két ügyvéd és a kereskedelmi minisztérium nevében Nae Popescu államügyvéd — köztük Bucsan Constantin, volt államtitkár — képviselte.

Nae Popescu a tárgyalás megnyitása után azt kérte a törvényszéktől, hogy a Lloyd társulat perben szereplő válasziratait terjessze fel

a kereskedelmi minisztériumhoz, amely azután döntsön a védekezés jogosságára felől. A Lloyd képviselői egyöntetűen kifogásolták a felperes fél kérését és megállapították, hogy a kereskedelmi minisztérium nem érdekelt fél az ügyben, tehát nem is lehet eléje terjeszteni a per iratait. Fenesan ügyész Nae Popescu kéréséhez csatlakozott s ezután a bíróság határozathozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után az elnök kihirdette a törvényszék határozatát, mely szerint az ügyiratokat felterjeszti a kereskedelmi minisztériumhoz és annak döntéséig elnapolja a tárgyalást.

A bírósági határozat folytán az a szokatlan helyzet állt elő, hogy egy peres ügy kimenetelét a minisztérium közigazgatási úton hozandó döntésétől teszik függővé.

A kenti herceg délkelet-európai körútja

Belgrádból jelentik: A szerb lapok megírják, hogy a kenti hercegi pár jugoszláviai látogatása igen fontos jelentőségű. A lapok rámutatnak arra, hogy Windsor herceg walesi herceg korában azt a feladatot kapta, hogy tanulmányozza a délkelet-európai viszonyokat. Ezt a feladatot a belgrádi lapok szerint, György király most a kenti hercegre bízta. A lapok utalnak a kenti hercegnek lengyelországi utazását követő bécsi látogatására és a jugoszláviai tartózkodást követő budapesti látogatásra.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

A rokokójelmez

Írta: F. Bereczk Gizella

A matróna lehajtott fejjel ült tolszékében, komornája a háta mögött állt. Az ódon bútorokkal berendezett szobában, a grófnő hálozójában mély csend volt. Mindketten az ajtót figyelték, az előbbi jelentés szerint már csak pillanatokra lehet szó. Az agónia déli óta tart és már alkonyodik. A szervezet gyenge.

Halkan nyílt az ajtó, a főkomornyik lépett be. Megállt a grófnő előtt és hallgatott.

A matróna lassan felemelte hófehér fejét és a komornyikra nézte szót:

— Tehát befejezte.

A komornyik tiszteletudóan meghajolt.

— Meghalt — szökött hátra a grófnő a komornának. Azután egy percig mély csend. Egy légy zúmmogott az ablaküvegen, a komorna vigyázva elfogta, hogy még ez a csekélyke zaj se zavarja az özvegy grófnét gyászának első percében.

Azután gyengéden vállon érintette a matrónát és halkan szökött:

— Intézkedjék, Urnóm, amíg a test meleg.

— Jean, — szökött a grófnő a komornyikhoz — itt van a szekrény kulcsa, — és egy kis kulcsot vitt elő kézitársolyából — nyissák fel és a baloldali rekeszben fekszik egy ötpeccés levél — „halálom órájában, minden intézkedés előtt bontassék fel” — ez van ráírva, ezt a levelet hozzák ide nekem, magam kívánom elolvasni.

A komornyik meghajolt és eltávozott, a komorna halkan szökött:

— Méltóságod túlságosan bizik az erejében, nem fogja felizgatni a levél olvasása? Ne feledkezzék meg a szívujáról.

— Hagyjad, Charlotte, — szökött a grófnő elmosolyodva — ötvenkétéves házasságunk alatt minden évben Hamvazószerdán, hamvazás után, kezembe adta férjem ezt a levelet és arra kért, ha eljön az óra, én magam bontsam fel. Igéretet váltok be, Charlotte...

A komornyik kopogtatása félbeszakította a grófnő beszédét, aki még pár megnyugtató szót akart mondani kedvenc komornájának.

A sárgult levél egy pillanatra megremegett a fehér kezében, de erőt véve magán a matróna, határozott mozdulattal bontogatni kezdte a borítékot.

— Kimenjünk, Urnóm? — kérdezte szorongva a komorna.

— Nem, Charlotte, maradjatok, szükségem lehet reátok — szökött a grófnő és kezével hallgatást jelezve olvasni kezdett.

A gyöngyháznyeiú lorgnon itt-ott megremegett a kezében, keskeny ajkát néha beharapta, de pillanatra meg tem állva, megszakítás nélkül olvasott.

Kedves kis Grófnő!

Holnap lesz az esküvőnk! Mielőtt frigyre lépek Önnek, szépséges Arám, egy vallomást teszek. Ezt azonban csak halálom órájában fogja olvasni, de nekem mégis csak könnyebb lesz a szívem, ha most elmondom azt, amiről szólni soha többé nem fogok.

Három esztendője annak, hogy bolondos ifjú fejjel egy kis kilengést engedtem meg magamnak. Megúntam az arisztokrata bálok fojtott levegőjét, a kimért tánclepedéseket, a kötelességből le-

adott bókákat. Egy mámoros, eszeveszett farsangi estén, rokokójelmezbe öltözve, elszökötem a cukraszok jelmezbálijára.

Csodálatos éjszaka volt. Alig léptem be, elém tipteggett egy rokokodámanak öltözött, karcsú kisleány. En felretettem a grófi mivoltomat, senki se ismert rám, senki nem is sejtette, hogy a rokokójelmezben egy valóságos gróf rejtezik. Az alarcom állig takart, csak olyan voltam, mint a korlöttem tancoló, kacagó, vidám cukraszlegények. Természetesen kis partnerem is azt hitte rólam, hogy az vagyok és életem ezen legboldogabb éjszakáján egy pillanatra sem engedtem el magamtól ezt az édes, finomkezü kisleányt, aki az esztendő többi napján, nyilván egy cukraszütemenyekkel megrakott fehér pult mögött szorgoskodott. Most dáma volt, édes, hajlekony természetű, finom vonalú, rokokó dáma.

Lángra lobbant a szívem, éjtől után elvittem a leánykát a sokaságból, ki a gyéren világított folyosóra, megöleltem és álarcanak hosszú csücskét felhajtvam, szájon csókoltam. Együtt dobogott a szívünk, egy volt a lelkünk, tüzes volt a csókunk s reszketett a kezünk. Soká tartottam karjaimban.

A többiek odabenn már rég levették álarukat, mi még mindig ott álltunk egyé fonódva a folyosó végében. A táncteremben felhangzott a menüette melodiája és csókkal a számon tancolni kezdtünk a kiszűrődő zene ütemére. Táncoltunk egymast átölelve, mámorittasan.

— Még ma az enyém lesz, madame — sugtam a fülebe.

— Mindjárt — lehelt halkan a leány. E pillanathoz kábítottan karjaim közül, befutott a terembe és mire én rácséméltem, hogy már nincs

Japán-kinai háború két harci színtéren

Észak-Kínában Nankaunál még e'döntetlen a helyzet. A középkínai partvidéken, Sanghainál egyre nagyobb a csata

Tiensinből jelentik: Az északkinai küzdőterületen, Nankau vidékén, mely a Kalgan irányában vezető szorosnak a zárópontja, a rendkívüli alacsony esőfelhők akadályozzák a repülők tevékenységét. Kedden az előre várt japán támadás elmaradt. A japán csapatok egyre erősítéseket kapnak. Az erősítések új létszámát 16 ezerre becsülik. (Nankau-Kalgan irányban kíván a kínai haderő Északkinába behatolni, hogy Japán ottani foglalásait vissza-

szerezze. Egyik londoni hír szerint a kínaiak Nankauból már elűzték a japánokat s a japán támadást most Nankaunál ezért várják, mert fölteszik, hogy Japán ezt a fontos zárópontot vissza akarja szerezni.)

Berlinből jelentik: Az itteni kínai követ-ség cáfolja azt a japán részről terjesztett hírt, mely szerint 70 kínai repülőt lelőttek volna és hogy a japán csapatok megszállták volna a nankau-i hegyesorsót.

Repülőharcok Sanghai, Hangcsou és Nanking fölött. A japánok egy hadosztálya kierőszakolta a jangcse-kiangi öbölben a partraszállást

Sanghaiból jelentik: Hétfőn egész nap tartott a repülők harca Sanghai fölött. A kínai repülők különösen a jangcsekiangi öbölben igyekeztek a japán csapatok partraszállását megakadályozni. (Innen a Huangpo folyón még 26 kilométernyire van a tulajdonképpeni Sanghai területe). Ezen a területen a Huangpo partjától nyugatra van a nemzetközi terület, ettől megint nyugatra az északi pályaudvar és Csouei előváros, ahová az 1932-iki egyezmény megsértésével a kínai szárazföldi csapatok behatoltak. Ezt a behatolást akarják a japánok kiküszöbölni, viszont a kínaiak tovább akarnak nyomulni a nemzetközi területnek arra a részletére, amely a japánoké, s ahol a japánok engedményes helyőrségei vannak. Ezeket a helyőrségeket akarják a japánok a jangcsekiangi partraszállással megerősíteni).

A kínai repülők jangcsekiangi tevékenységét a japán elhárító ágyuk megbénították, s a hétfői nap folyamán egy japán halosztály a partraszállást az öbölben már kikényszerítette.

A további japán előhaladás érdekében öt nagy japán vízirepülő a nemzetközi engedményes területen átrepülve a kínaiak behatolási területén bombázott. A nemzetközi engedményes terület bizottsága úgy a japánoknál, mint a kínaiaknál tiltakozott, hogy a terület fölött harci repülők haladhassanak keresztül. Egyidejűleg a külföldi csapatok a maguk helyőrségeinek megerősítésére intézkedtek, hogy jelentékeny kiegészítéseket kapjanak, még pedig

az angolok Hongkongból, az amerikaiak Manilából.

A japán ostromló sereg a sanghaii tevékenység támogatására a Sanghaitól dél-

Általános kínai támadás a japán városnegyed ellen

Kínai jelentés szerint elfoglalták a városnegyedben a japán főhadiszállást

Sanghaiból jelentik: A város északi pályaudvarán s a csouei-i elővárosban levő kínai szárazföldi csapatok parancsnoksága hétfő este elrendelte a japán negyed elleni általános támadást. Addig is már elfoglalták a japán gyapjuszövő üzemet és a japán tengerészeti kaszárnyát, de az egész negyed birtokbavételét siettetik azért, hogy megelőzzék a jangcsekiangi öbölben partraszállított japán erősítések megérkezését.

Sanghaiból jelentik: A kínai csapatok parancsnoksága kedden reggel rendkívüli hadijelentést adott, amelyben közli, hogy ottani időszámítás szerint kedden hajnalban 4 órakor a kínai csapatok elfoglalták a japán helyőrség főhadiszállását. A hadijelentés szerint az éjféli órákban megkezdett új ostrom teljes győzelemmel végződött. A hajnali órákban a kínai csapatok behatoltak és elfoglalták a Honkiuparkot. Tudvalevő, hogy a japán főhadiszállás is e parkban van. A kínai hadvezetőség most már innen irányítja a hadműveleteket. Japán részről a főhadiszállás elfoglalását

nyugatra levő Hangcsou városban és annak kikötőjében is nagy repülő-támadást kezdett,

ugyszintén a Sanghaitól északkeletre fekvő Nanking (a nemzeti Kína fővárosa) irányában is. Hangcsou fölött 22 japán repülőgéppel szemben 30 kínai repülő vette föl a harcot, melyből hármat a japánok lelőttek. Nankingnál is a kínai repülők igyekeztek ellenállani, azokból is a japánok hatot lelőttek.

még nem erősítették meg. A japán csapaterősítések a Huangpo folyón megérkeztek a Sanghai belső területével szemben levő Pungtungba, melyet birtokba is akarnak venni, hogy innen a japán negyedhez állandó átjárót létesítsenek s így megállítsák a kínai csapatok további előhatolását.

A KÜLFÖLDIEK MENEKÜLÉSE SANGHAIBÓL.

Londonból jelentik: A francia engedményes terület kínai bombázása miatt állandóan nagy a rémület a Sanghaiban lakó idegenek között. Az angol negyedből megkezdették a nők és gyermekek elköltöztetését. Az amerikai negyedből is a külföldiek minden előkészületet megtettek az elutazásra. Hongkongban (a délkinai parton) levő angol gyarmatbirtokon az összes szállodákat és nagyobb termeket előkészítették a sanghai menekültek befogadására.

(Tudósításunk folytatása az 5-ik oldalon.)

mellettem, elvegyült a tarka sokaságban. Hiába kerestem, már-már az a veszély kezdett fenyegetni, hogy le kell tennem az álarcot, kénytelen voltam elhagyni a báltermet anélkül, hogy megtaláltam volna.

Szépseges Arám, bocsássa meg nekem, a szívem ma is az Övé! Ugy lépek Önnel a szent frigyre, hogy mást szeretek. Tisztelem Önt és címeres Atyám elhatározását, meg fogom becsülni egy életen át, jó lesznek Önnek, soha sem lesz rám panasza, de a kis cukrászleányt szeretem, akit három évig hiába kerestem, nem találtam sehol. Ne haragudjék rám, ha a csókom nem az Ön kis száján csattan, de tüzes lesz, mert éppen olyan finomvonalú kis szája van, mint az én rokokobabámnak volt. Kicsi kezét is szívesen tartom majd kezemben, szakasztott olyan finom hajlású kis kacsói voltak neki is. A derekát is hévvel ölelem át, az Ön derekára is éppen úgy illelnek a kék puffos rokokóruha, mint az én kis partnereimére. De Önben öt ölelem, öt csókolom és öt szeretem.

Az életem az Öné lesz, halálom után azonban engedje meg, hogy a kis cukrászleányt roko-lobagya lehessen újra.

A marványteremben a forgótükör alatti kis ezüstládában van elzárva a jelmezem. Kérem rendelkezézké, hogy ezt adják ream!

S holnap esküszünk, szép Arám! A matróna kezéből kihullott a levél, a borítékából egy kis ezüstkulcs esett a szőnyegre, az ezüstláda kulcsa és szeméből kibugygyant az első könnyesepp.

Egy darabig mély csend, senki nem szól, senki nem mozdult.

A komornyik és Charlotte összenéztek és jelentősen intettek egymásnak.

— Intézkedjék, grófnő, — szólt halkán Charlotte — kihűlt a holttest.

— Itt van a kulcs, Jean, — szólt csendesen a grófnő — az ezüstládában van a halotti ruha, öltöztessék föl őt. A kastély kapuját zárják le, ma még senkit ne engedjenek be, a halottkémén kívül! A gróft fektessék a kerevetre és ha készen vannak, jelentse!

A komornyik eltávozott.

— Charlotte, — szólt a grófnő — az íróasztalom titkos fiókjában van egy rokokójelmez, talán megkímélték a molyok, vedd elő és öltöztess föl! A rózsaszínű derék baloldalán egy kis darab selyem, szívalakban ki van vágva, magam vágtam ki, annak jeléül, hogy azon az éjszakán, mikor azt viseltem, elvesztettem a szívemet.

A matróna apró, kis testére egymásután kerültek rá a rózsaszínű szoknya, a halványkék puff, a fodros derék, a rózsaszínű cipellők és kék harisnyák. Utoljárt fejére tették a fehér parókát.

— Es most induljunk — szólt sóhajtván.

A tolokocsi megindult, szóról-szobára gördült, míg egy csokott ajtó előtt megállt.

Az ajtón kilépett a komornyik és jelentette, hogy készen vannak.

Charlotte betolta a maskarába öltözött grófnőt, egészen közel a kerevetéhez.

A gróf szikár testén éppen úgy állt a rokokóruha, mint ötven évvel ezelőtt. Fehér harisnyás lábai mereven nyultak el a kerevet végéig, arcát fekete álarc fedte.

— Charlotte, — szólt a matróna — mi az álarcot elfelejtették.

A komorna feltette az álarcot, mely eddig a karján lógott.

— Most induld meg a zenélőórát, — rendelkezett a grófnő — azután menj ki és ha megáll az óra, jöjj be értem, csak a menüet akarom vele eljárn.

Az óra zenéje felhangzott, a rokokódáma hátradült a karosszékekben, lehúnyta szemét és kezével kinyúlt, megfogta a gróf hideg kezét.

A zene szólt, a grófnő és a gróf egymás mellett almodtak egy csodaszép farsangi éjszakáról, a halott és a bena lábak táncra perdültek, az ajkuk csókolt, a karjuk ölelt, a rokokóruhák színei összevegyültek. Az óra lassan, ütemesen lejátszotta a három verset. A cukrászleányok hitt grófnő és a cukrászleányok hitt gróf összesugtak: „Még ma éjjel az enyém lesz, madám”.

„Mindjárt”.

Es... és... mi történt? A leány nem szaladt el, egyet-kettőt még dobant a botez szívé, azután megállt az óra!

Charlotte halkán belépett.

— Indulhatunk grófnő?

Nem jött válasz.

Még egyszer kérdezte, de a grófnő most sem felelt.

Charlotte felemelte az álarc csipkáját és megdöbbenve látta, hogy a grófnő halott. Csendesen kiment és szólt a komornyiknak. Intézkedjék, Jean, hogy menjen kocsi a halottkém után és hozza vissza, még egy halottunk van.

Es kísérteties mozdulatlanságban feküdt egymás mellett a két rokokóbaba, akik egy egész életen át, egymás mellett járva, egymás kezét fogva, egymást keresték.

Könnyes emlékezés Elek nagyapóra

Nyolc éve halt meg Benedek Elek

Mercurea-Ciuc, augusztus hó 17.

A kalászerlő nyár kék egének mérhetetlen magasságaiból, ahol hótiszta felhők, mint Isten követői végzik rendeltetés szerinti örök szolgálatukat — az eszmények magasságából — hadd idézzük halhatatlan nemes emléket nagy mesemondónknak: „Elek nagyapó”-nak — Benedek Eleknek! Szerény és igénytelen ez az emlékezés, de „Elek nagyapó” szelíd szemei kékségében biztató mosolyt látunk és elnézést.

Hogy is volt csak?

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer egy kicsiny ország. Magas bérletőin büszkén villant meg a felkelő nap aranyos sugara, mikor végigtekintett ez áldott ország hegyes halmain, zöldelő völgyein... Ahol ezüstös kigyózással, fenyőkoszorúta termékeny völgyek öléin, halban gazdag patakok mondókáinak gyöngédes, halk meséket. Ahol véres verejétkkel kikényszerített áldásként aranykalászos mezőt ringat a suhanó szellő. Ahol igénytelenek az emberek, mert közel érzik magukhoz Istent. Ahol fektébb a kenyér, de habfehér a vendéglátó mosoly... Nagobbak az indulatok, de a szeretet és szíveség korlátlan. Fehér márvánnyal vannak kavicsozva az utak, mert kincses birodalmából arra is telik... Ahol terem a rózsaszínű márvány, virágzik a havasigypár és éjszakák nyugodalmos óráiban Csaba királyfi seregének lópatái alatt fehéren porzik a tejút... Ahol hajdani hajdan lármafák gyúltak s fehér lovat áldozott e maroknyi ország maroknyi népe Hadúrának. Ahol ma is nótafák ajakán él a dal, a legmagyarabb dal a világon. Ahol annyi sok nagyunk bölcsője ringott: ott, ott a székelylaktá szép országban, ősrégi nemesi családból, Bațonul-Mic községben 1859 szeptember 30-án született a nagy székely mesemondó.

Szüleitől csak jót, szépet és nemeset tanult. Büszkén tesz vallomást erről szülői sírfeliratában:

„Ami jót, nemeset könyveimben láttok,
E két öreg ember szívéből eredt...”

De jóra és szépre tanította őt a történelme is ennek a kis országnak. Az öreg Hargita. A szelíd hajlású Mitács. A lázongó Nemere. A hegyek visszhangja, fű, fa, virág, vadgalamb. Az Olt, Mureș és rohanó hegyi patakok, üde, tiszta forrásnak csörgedező zenéje. Elkísérték ezek nemcsak egész élete végéig, hanem valósággal kiegészítő részévé váltak alkotó lelkének.

Csoda-e, ha már korán megtelt lelke sok-sok gyönyörűséggel és írói készséggel?

A budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán folytatott tanulmányai befejezése után a Budapesti Hírlap munkatársa lett és különböző álnévek alatt humoros elbeszéléseket, rajzokat írt. Majd az Ország-Világ szerkesztését vállalta el, ezenkívül sok tanügyi és kritikai folyóirat alapításában és szerkesztésében vett részt. A nyolcvanas évek végén az aita-mare-i kerületben képviselővé is megválasztották, azonban nemsokára visszavonult a politikától és teljesen az irodalomnak szentelte magát. Egyre-másra jelentek meg könyvei: Székely Tündérország, Székely mesemondó, Világszép mesék, Magyar mese- és mondavilág, Testamentum és hat levél stb. stb., több mint száz kötetben, melyek közül gyermekmeséi és szindarabjai ebben a műfajban ma is egyedülállóak. Rendes tagja a Kisfaludy és Petőfi Társaságnak. 1926 március 9-én a Jókai regény-nagydíjjal tüntették ki. Vezetőtagja sok más közművelődési egyesületnek is. 1889-ben indította meg Pósa Lajossal az „En Ujságom” című gyermeklapot. Ezzel valósággal meghódította a magyar gyermekeket és ifjúságot. Sok százezer gyermek zsenge lelkébe áldott kézzel oltogatta a hazaszeretet, becsület és jellemes élet értékes hajtásait és ezzel az örök szeretet és becsület éltető napjának hajnalpírját varázsolta a gyermeki lélek tiszta, fogékony egére. A szeretet

örök forrásából folyó önzetlen munkásság sugározza be ezt a soha meg nem hátráló, egyszerű, tiszteletreméltó gondolkodású székely őserőt: minden emelkedett gondolat, nemes és szép s fajtája nagyszerűségének örök hirdetése benne volt irodalmi termékeiben éppúgy, mint őbenne.

Negyvenévi szakadatlan munkásság után Pestről hazavágyott. Hívta az ősi rög, a kisbaci székely kúria. Hívta a székely nemzet elárvult gyermekerege. És ő jött. Maradt akkor is, mikor sokan a könnyebb részt választották és a történelmi viharból forogtagában elmenekültek. Ő tudta, hogy neki most csakugyan szülőföldjén, szűkebb hazájában van helye. Itt indította meg új gyermeklapját a „Cimborá”-t és ahogyan plántálgatta a szépet és jót az ardeali gyermekek lelkébe, úgy oltogatta és nemesítette kertje híres gyümölcsösét a székely nagyszonyok mintaképeivel, feleségével. Közben arra is időt szakított lapjával járó anyagi gondjai és fáradozásai mellett, hogy az ardeali fejlődő irodalomban vezető és irányító legyen: székely írókból kis társaságot alakított és „gyermekéi”-vel hirdette a magyar szót és buzdította azokat, kikben írói készséget fedezett fel.

Egyszer aztán sötétszárnyú híradás röppent világra és a nyári verőfény elröppent kis unokái kacagó szívéből. Fehér síromhoz hasonló érzékeny lelkük hófehér bársonyára a

bánat lilafátylas hangulatát lehelte a gyászír: meghalt „Elek nagyapó”... Augusztusi csillaghullás idején: 1929 augusztus 17-én nem is egy, hanem két csillag futott le az égboltról egyszerre: „Elek nagyapó”-t jóságos hivese is követte a sírba.

Példamutatóan szép életet élt és olyan volt halála is: munkaközben, fájdalom nélkül csak kiejtette kezéből hűséges kézből, tollát, melyet mindhalálig becsülettel és tisztességgel forgatott.

A magyar gyermekek megsírták jó Nagyapójukat és kis lelkük galambszárnyán szállt fel az Urhoz bensőséges imájuk az örök boldogságért.

Az Élet nagygyermekéi pedig, akik kis ártatlan gyermekeik útján lesznek jobbakká, őszintébbé, tisztábbakká az iramló, rohanó, kavargó, küzdelmes életsorsban, gyermekeik lelke széppéformálásért mélységes hálával állanak meg az emlékezés mai napján a kisbaci síremlék előtt és tesznek hitet előre elkészített, saját szerzeményű sírfelirata szerény önvallomása mellett:

„Jézus tanítványa voltam,
Gyermekekhez lehajoltam,
A szívemhez felemeltem,
Szeretetre így neveltem...”

Ez a hittétel életfakasztó, biztató ígéret egy boldogabb jövő felé: az a gyermek, aki Benedek Elek nemes szellemében nő fel és nevelkedik, csak a béke, szeretet, megértés erőnyeit ismeri s ezekre igen nagy szükség van ebben a gyűlölköző, alhazafiaskodással békétlenséget és megalázó másodrendűséget hirdető világban.

Albert István.

Kinaiak, tanuljatok kínaiul!

Kinában rendelettel tették kötelezővé a mandarinnyelv használatát

Ahol nemcsak a japánok ellen harcolnak, de a tájszólások ellen is

A japán—kinai háború ismét a Távol-Kelet titokzatos világára terelte a közfigyelmet. Japánról is, Kináról is sok mindent tudnak Európában, de azt csak kevesen tudják, hogy a kínaiakat nemcsak mi, európaiak értjük meg nehezen, de ők maguk is szájatva hallgatják egymást, ha különböző vidékekről kerültek együvé.

Ezt a különös állapotot jellemzi az a kínai közmondás, amely így szól: „A pekingi nem érti

meg a kantonit, a kantonit nem érti meg a fukienit és a fukieniek egymást sem értik meg!”

Igazában a „Mennyek Birodalmában” valóságos bábeli nyelvzavar uralkodik, mert a kínaiak annyiféle és egymástól oly elütő tájszólásokat beszélnek, hogy az egyik falu lakosa nem érti meg a másikat. Van ugyan egy hivatalos nyelv, a mandarin nyelv, ezt a nyelvet azonban csak a kínai birodalom legfőbb tisztviselői beszélik. Így hát ha két különböző vidékről származó kínai megakarja egymást érteni, kénytelen leírni, amit mond, mert a kínai írást, amely tulajdonképpen képirás, minden olvasni tudó kínai el tudja olvasni a maga tájszólása szerint is. A fiatalabb és műveltebb kínaiak pedig egyszerűen angolul beszélnek egymás között.

Hibávaló kísérlet lenne felsorolni a kínai dialektusok számát, mert azoknak valóban száza, se száma. A kínai központi kormányzat azonban most a nyelvjárások egységesítésére törekszik, azaz a mandarin nyelv bevezetésére. Az új közoktatási törvény szerint ma már minden kínai diákot megtanítanak a mandarin nyelvre, ami cseppet sem könnyű dolog, mert a legtöbb kínai diák épp oly nehezen tanulja meg ezt a nyelvet, mintha egy teljesen idegen nyelvet kellene megtanulnia. Az új iskolák azonban már a birodalomban széltében hosszában tanítják ezt az egységes kínai nyelvjárást.

Egy legújabb rendelkezés szerint Kinában nem szabad többé tájszólások hangos filmeket gyártani, hanem a filmek és mandarin nyelven veszik föl, mer már Kinában is óriási jelentőségű nevelési eszközök fejlődött a film a kínai filmszínházak is kénytelenek tehát megtanítani a mandarin nyelvet és a mandarin írást. Habár ez az üdvös törvény nemrég lépett életbe, a hatóság már mutatkoznak.

Egy északkinai angol hírlaptudósító nemrégiben írta meg, hogy északkinai utjában a fiatalabb kínaiakkal, már úgy, ahogy meg tudta magát érteni a mandarin nyelven, míg az idősebb kínaiakkal és különösen az analfabétákkal, sehogyan bír beszédben eleget, pedig hosszú kínai kötetek alatt már elég sok kínai nyelvjárást megismert.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

A legnagyobb és legszebb vállalkozása az idejünknek: Mindenkiné ismernie kell! — az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Valságokon, már-már győzni látszó eretnek-szereken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

A egész sorozat ára füzve 1500 lejt, kötve 2000 lejt és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötetek) havi 200 lejt részletre.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvostályánál.

Nankingből biztonságosabb helyre költözik a kínai kormány

Hat kínai hadosztályt akar mozgósítani Sanghai ellen. Félmilliárdos belső hadikölcsön, melyre ékszeret is lehet beadni

(Tudósításunk folytatása a harmadik oldalról)

Tokióból jelentik: A Domei-iroda értesülése szerint Csang-Kai-Sek tábornagy nagy tanácskozást tartott a kínai politikai vezetőkkel és ez alkalommal elhatározta, hogy a kormány átteszi székhelyét Nankingből valamely az ország belsejében fekvő városba. A központi kormány rendeletéből hat hadosztály indult Sanghaiba az ottani kínai erők támogatására. Jól értesült kínai körökben a kormány székhely áthelyezésének tényét annak előjelül tekintik, hogy Csang-Kai-Sek közelről megindítja az egész kínai hadsereg nagy támadását a japánok ellen.

Nankingből jelentik: A kínai pénzügyminisztérium közleményt adott ki, amelyben bejelenti, hogy a központi kormány félmilliárd dolláros honvédelmi kölcsönt bocsát ki. A kínai kormány a kölcsön fejében elfogad ékszeret és minden más értékű tárgyat is.

A pénzügyminisztérium újabb rendelkezése folytán keddtől kezdve a bankok ismét megkezdhetik működésüket. A náluk levő betétekből azonban öt százaléknál többet nem fizethetnek ki.

A JAPÁN KORMÁNY NEM BIZTOSITJA A SANGHAI NEMZETKÖZI NEGYED SÉRTETELTENSÉGÉT.

Tokióból jelentik: A sanghai nemzetközi konzulátusi bizottság felkérte a japán kormányt, hogy a sanghai viszályban biztosítsa a nemzetközi negyed határai sértetlenségét. A japán kormány erre azzal felelt, hogy utalt a kínai haderő szerződésellenes behatolására, mely a nemzetközi negyedtől a japán területre közvetlen támadás alá vette. Így már a nemzetközi negyed határsérelme megtörtént, sőt állandóan tart, s Japán nem biztosíthatja annak a sértetlenségét, mikor a külföldi hatalmak még a védelem céljából való áthatolásban is a japán csapatokat megakadályozzák. Az elsoroltak folytán Japán a határsértés minden felelősségét Kinára hárítja.

HOSSZU IDEIG TARTÓ SÜLYOS HÁBORÚRA VAN KILÁTÁS. AZ EURÓPAI HATALMAK NEM SZÓLNAK BELE.

Párizsból jelentik: A világsajtó a legfeszültebb figyelemmel kíséri a távolkeleti események alakulását. Az „Echo de Paris” szerint kétségtelen, hogy ha a kínai kormány nem teljesíti a japán követeléseket, akkor hosszú ideig tartó, súlyos háborúra van kilátás. A japánok legfőbb kívánsága az, hogy az észak-kínai helyzetet tekintésük különálló ügynek és a nankingi kormány ne szóljon bele az Észak-Kínával kötendő japán megegyezésbe. Híre jár annak, írja a lap, hogy Kína a Népszövetség rendkívüli közgyűlésének összehívását fogja kérni. Előrelátható, hogy Kína ezzel nem érne el többet, mint 1901-ben. Anglia és Franciaország valószínűleg csak olyan mértékben akarnak befolyást gyakorolni a hadviselő felekre, amennyiben Kínában fekvő engedélyes területeik veszélyben vannak és ez a magatartás Genfben nagyon megnéhezítené Kína helyzetét. A „Pe Populaire” szerint is a nagyhatalmaknak nem az a főtörvénye, hogy megakadályozzák, vagy megállítsák a háborút.

FONTOS!

Alkoholizmus Alkoholkérdés

Írta dr. Donáth Gyula. Ára 40 lei
Megrendelhető könyvosztályunknál.

hanem csak az, hogy annak határokat szabjanak. A „Le Figaro” azt írja, hogy az a meg lehetőségen nem törődöm magatartás, amelyet a

Az angol kormányt rendkívüli minisztertanácsra hívják össze

Vasárnapra várják a kínai-japán hivatalos hadüzenetet. — Amerika semleges akar maradni

Londonból jelentik: Az angol kormány híre szerint rendkívüli minisztertanácsot fog összehívni a távolkeleti helyzetre való tekintettel. Az utóbbi 48 órában lefolyt ellenségeskedések folytán nyilvánvalóvá vált, hogy a japán—kínai háború elkerülhetetlen. Az állandó külügyi szolgálat vezetője úgy látja, hogy Anglia szempontjából a távolkeleti háború kitörése súlyos kihatásokkal fog lenni. Tehát előterjesztést tett a miniszterelnökhöz, hogy a kormány szakítsa félbe nyári szabadságát. A rendkívüli minisztertanács időpontját még nem hozták nyilvánosságra.

távolkeleti helyzet iránt mutat Európa, a európai civilizáció hanyatlásának a jele.

ALTALÁNOS MOZGÓSÍTÁS JAPÁNBA ÉS CSEHORSZÁGI FELSZERELÉS KINÁNAK.

Sanghaiból jelentik: Ideérkezett tokiói jelentések szerint a japán kormány elhatározta az általános mozgósítást.

Prágából jelentik: Jó forrásból kapott értesülések szerint Kung kínai pénzügyminiszter prágai tartózkodása alkalmával egyezséget kötött a cseh vasipari üzemekkel, melynek értelmében Kína 10 millió font hitelt kap, hogy Csehországban ipari termékeket vásároljon.

Párizsból jelentik: A „Petit Journal” értesülése szerint Japán vasárnap izeni meg hivatalosan Kinának a háborút.

Washingtonból jelentik: A távolkeleti események Amerikában is nagy izgalmat váltottak ki. Hamilton Lewis szenátor, a demokrata párt egyik ismert vezére hétfőn este beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy az Egyesült Államok kormánya nem fejtethet ki együttműködést Angliával a távolkeleti kérdésben, mert az Egyesült Államokat ez az együttműködés Japánnal vagy Kínával háborúba keverheti.

A spanyol nemzeti hadsereg további előtörése Santander felé

A valenciai kormány a moszkvai szovjet ellenőrzése alá helyezte a maga hadseregét

Bilbaóból jelentik: A santanderi arvonalon tovább tart a spanyol nemzeti hadsereg diadalmas előnyomulása. Ujabb előhaladásukban elfoglalták Renoza várost és az egész Tenchra hegyiséget.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közlése szerint Tenedos sziget közelében egy spanyol nemzeti tengeralattjáró megtorpedózta és elsüllyesztette a „Silere Cadiz” nevű spanyol vörös hajót. A vörös hajó kőolajat és élelmiszert szállított a valenciai kormánynak. Első eset, hogy a spanyol nemzetiek tengeralattjárója a spanyol partoktól ilyen nagy messziségben végez hadi tevékenységet.

Párizsból jelentik: A „Matin” értesülése szerint Stalin magához kérte Valencia moszkvai követét, Pasquat és kijelentette előtte, hogy Szovjet-Oroszország a spanyol népfrent-kormányt mindaddig támogatja, míg az kivívja a végső győzelmet a fasizmus felett. A szovjet-diplomácia is újabb utasítást kapott, hogy mindent kövessen el Franco tábornok hadviselő joga elismerésének megakadályozására. Ellenszolgáltatásként Stalin azt kívánta a valenciai kormánytól, hogy a szovjet hadi felszerelésével dolgozó spanyol vörös hadseregben ismerjék el annak a tisztí bizottságnak az ellenőrző jogkörét, melyet a szovjet nemrég küldött vörös Spanyolországba. A valenciai kormány elfogadta Stalin összes feltételeit. A megegyezés létrejöttével fokozottabb mértékben indult meg a hadianyagszállítás a Szovjetből a spanyol vörös kormány részére.

A SZOVJET ALARGOS REPÜLŐGÉPEL

Salamanca-ból jelentik: A nemzetiek fogásába esett szovjet-repülő és a zsákmányolt tankok személyzete azt vallotta, hogy Murcia-ban és Cartagenában különleges repülőállomásokot létesítettek. Ez állomás gépei szovjet-orosz gépek, de a nemzeti repülőgépek ismert jelvényeit viselik. A repülőgépeknek az a feladata, hogy nemzeti repülőgépeknek álcázva magukat, idegen hatalmak hajóit megtámadják azért, hogy ez államokat Franco tábornok ellen ingereljék. A szovjet-orosz tengerészek

ugyancsak beismerték, hogy már több ízben vezettek ilyen módon támadást idegen hadihajók ellen, ugyanezen célból, de eredménytelenül.

AZ ANGOL KORMÁNY MEG MINDIG A SPANYOL NEMZETIEKTŐL KÉR ELÉG-TÉTELT A REJTÉLYES BOMBÁZÁSÉRT.

Londonból jelentik: Az angol kormány újabb lépést tett a salamancai kormányánál a „British Corporal” bombázása miatt. Ugyanis nem fogadja el a nemzeti kormánynak arra utaló válaszát, hogy a bombázást álcázott repülőgépek követték el. Ragaszkodik ahhoz az állításhoz, hogy a bombázó repülőgép a nemzetiek jelvénye volt felismerhető. Az angol külügyminisztérium tehát ismételt felszólította a spanyol nemzeti kormányt, hogy a tiltakozó jegyzékre Anglia újabb választ kér.

A Chamberlain-kormány újabb átalakulása

Uj nemzeti koncentráció készül

Londonból jelentik: A Chamberlain-kormány közeli átalakulásáról hozott tegnapi közleményünk szólott arról, hogy Eden külügyminiszter helyébe lord Halifax fog lépni. A „People” című londoni lap újabb feltűnést keltő értesülése szerint sokkal nagyobb mérvű átszervezésről is van szó, mely szinte egyértelmű lesz egy újabb nemzeti kormány alakulásával. Eszerint nemcsak Eden kicseréléséről van szó, hanem arról is, hogy Sir John Simon kincstári kancellár is távozik a kormányból s helyébe Sir Samuel Hoare, a jelenlegi belügyminiszter kerül. Továbbá Chamberlain tárca nélküli minisztereknek meghívja kormányába Lloyd George-t is, a liberálisok egykori nagy vezéralakját, továbbá Minston Churchillt, az 1914-iki háborús párt egykori vezérét, ki a hadiflotta újjászervezésével lette nagyhírűvé magát.

Erős nemzeti mozgalom indult Egyiptomban az angol fennhatóság ellen

Egy egyiptomi újságíró riportkörútra jött — és érdekes riportot adott. — Egyiptomi diákesapat jön Romániába tanulmányútra

Faruk király a nagy fáraók népszerűségével lépett országa trónjára

Kairó. Egyiptom. Az első pillanatban az egyiptomi piramisokra és az elegáns dobozokba csomagolt finom egyiptomi cigarettákra gondoltok, amikor kezefogok a nyurga, nyiltarcu és rendkívül rokonszenves fiatalemberrel, aki bemutatkozásakor a neve után szerényen és csendesen hozzáteszi, hogy Kairóból, Egyiptomból jött, mintha nem tudnánk, hogy a fáraók városa ott van a nekünk elérhetetlen messzeségben levő Földközi tenger partján.

Elie Kioumgi az alexandriai „Al Bassir” nevű arab lap kairói munkatársa európai körútját Constantán át kezdte meg és bejárta egész Romániát. Járt Bucarestben, Sinaian, Brasovban, Sibiuban, Clujon, honnan Oradeára jött, ahol két napon át tanulmányozta ezt a különös várost és keresztény műemlékeit.

Oradeán főleg Szent Lászlóra vonatkozó emlékeket keresett, de két régi szobron kívül itt egyebet nem találhatott. Oradeáról Aradon és Timisoarán át Jugoszláviába, onnan pedig Párizsba utazott, hogy aztán Olaszországon át térjen vissza Kairóba.

A fiatal egyiptomi újságíró azért jött, hogy érdekes élményeket és riportokat vigyen haza lapjának s talán nem is sejtette, hogy egy napig ebben a határszéli városban ő lesz a legérdekesebb ember, aki a számunkra idegen világról, Egyiptomról meglepően érdekes dolgokat tudott mondani.

Faruk király rendkívül népszerű az egyiptomi ifjúság körében

Elie Kioumgi azzal kezdte érdekes elbeszéléseit, hogy — ő is kisebbségi. Szír és katolikus és az arab Egyiptomban ők képviselik a kisebbséget. És dacára annak, hogy Egyiptomban igen erős nemzeti mozgalom észlelhető, a szírek mégsem érznek semmiféle elnyomatást, mert az egyiptomiak inkább az angol fennhatóság ellen küzdenek.

Amennyire népszerűtlen volt Egyiptomban Fuad király, (aki olyan nagy háremet tartott, hogy halála után egész vonatrakomány háremhölgy szóródott szét a világra); annál népszerűbb a fiatal Faruk király, akit főleg a fiatal-ság bálványoz. Benne látják a jövő Egyiptom nagy uralkodóját. Igen erős, kisportolt, 18 éves fiatalember Faruk s az arab és szír fiatalság sokat vár tőle.

Egyiptom egyébként egyáltalában nem érzi a spanyol polgárháborút, bár elég közel esik hozzá. Idegenforgalma nem csökkent s kiegyensúlyozott budgetje mellett belterjes gazdálkodása, földművelése normális fejlődését biztosítja.

A proletárlátást ott nem ismerik

Az alsóbb néposztály csaknem egész Egyiptomban mohamedán, ortodox, a földművelést űzik és amire szükségük van, megkeresik. Itt érzik meg leginkább a hagyományok tiszteletét. A nép asszonyai otthonukban élnek, elzárkózva a külvilágtól, míg a felsőbb osztályokban már az európaiasodás terjed. Az igaz, hogy szegénység van Egyiptomban is, a fellah-k és a koptok között, de európai értelemben vett proletárlátásról nem lehet beszélni.

Épp ezért Egyiptomban a belsevizmusnak nincs talaja.

Ellenben a kereszténység, főleg a katolicizmus erősen terjed és a szír lakosság zöme ki-keresztelkedett katolikus.

George Abiad, Egyiptom legnagyobb színésze is szír keresztény, s most dolgozik a francia mintára alapított két nemzeti színház szervezésén. Egyiptom legnagyobb költője, Chalil Mutran szintén szír keresztény s Egyiptom Rabindranat Tagorejának tartják, gyönyörű költeményei óriási hatással vannak az egyiptomiakra.

Ezután az egyiptomi sajtóviszonyokról be-

szélt fiatal szír kollégánk és kijelentette, hogy Egyiptomban el sem lehet képzelni cenzurát s ha valakinek van annyi tőkéje, hogy a lapfennállását biztosíthatja, akadálytalanul megkapja a lapalapítási engedélyt. Minden idegen koloniatnak meg is van a maga lapja s a két hivatalos

Katona Jenő:

Az aszfalt apostola

Egy nagy életnek, helyesebben szólva egy nagy életprogramnak rajza Sonnen-schein. Berlin híres apostoláé. Az egyház szociális arcának apológiája ez a könyv.

Ara 40 lel és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

lap mellett hat arab, négy francia és két szír lap jelenik meg Kairóban.

Az egyiptomiakat igen érdeklik Kelet és Nyugat-Európa mai államai s a közeli jövőben egyiptomi diákesoprot indul utnak s be fogják utazni Romániát is.

Érdekes, hogy az egyiptomi újságíró városunkban találkozott először magyarokkal. Az itteni uritársaságokban olyan szíves vendéglátásra talált, hogy — ígérete szerint — a magyarságról külön cikket fog írni lapjában, amely Egyiptom legelterjedtebb szír újságja. (h.)

Az amerikai telefonkirály az Arlberg expresszhez csatolt külön szalonkocsin utazott Bretagnéból Budapestre, hogy ott gyógykezeltesse magát

Budapestről jelentik: Tegnapelőtt éjszaka a Keleti pályaudvar vonalfőnöksége jelentést kapott, hogy a késő éjszaka befutó Arlberg-expressz egy kocsiával többől áll a szokottnál: külön szalonkocsit hoz az expressz. Az ilyesmi ritkán szokott előfordulni és így mindenki nagy érdeklődéssel várta, ki lehet az az előkelőség, aki ehhez az amugy is nívós, híres nemzetközi expresszhez különvonatot csatoltat magának.

Mikor az Arlberg-expressz befutott, a hozzákapcsolt külön szalonkocsiból összesen négyen szálltak ki: mindszerint Lichtenberg Sándor professzor, a híres vese-specialista, mellette egy választékos eleganciával öltözött úr, mögöttük pedig két férfi, az elegáns ur kísérei. Mind a négyen autóba ültek és egy budai szanatórium-ba hajtottak.

A Lichtenberg professzor társaságában lévő úr:

Behn ezredes, az amerikai telefonkirály, a világhírű Standard-szervezet legfőbb vezetője volt,

a két kíséző pedig titkárja. Az amerikai telefonkirály érdekes előzmények után került Budapestre.

Behn ezredes a francia tengerparton, a bre-

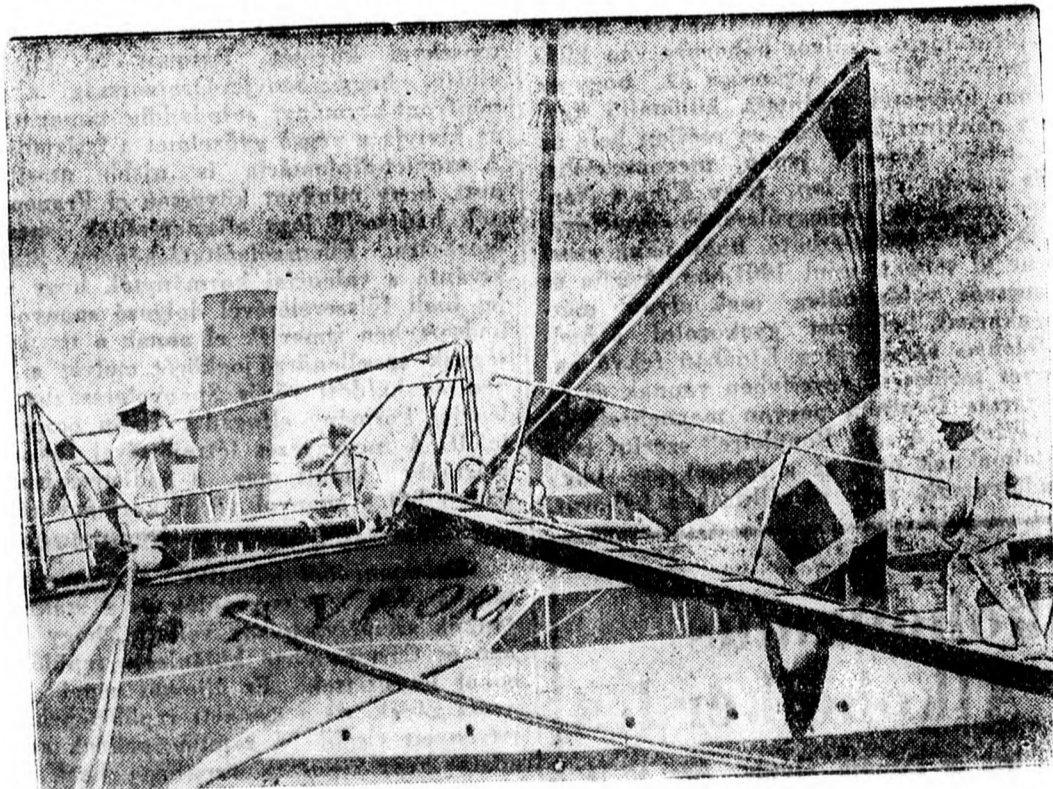
tagnei St. Jean de Lux fürdőhelyen pihent. Már régebben gyöngékedett, üdülni jött át Európába. Itt azonban megint betegség tünetei mutatkoztak rajta.

A telefonkirály azonnal irt is Lichtenberg professzornak és megkérte, utazzon hozzá. A professzor eleget tett a meghívásnak. Mikor megérkezett a bretagnei fürdőhelyre, megvizsgálta Behn ezredest és úgy nyilatkozott, hogy tüzetesebb vizsgálatra és megfigyelésre van szükség, amely azonban hosszabb ideig tart. Behn ezredes kívánsága az volt, hogy a professzor erre az időre maradjon Franciaországban, Lichtenberg tanár azonban kijelentette, hogy legnagyobb sajnálatára nem teljesítheti ezt a kérést, mert budapesti betegeitől nem maradhat távol ilyen hosszú ideig.

Az amerikai telefonkirály azonban mindenképpen ragaszkodott Lichtenberg professzorhoz és amerikai tempóval rendelkezett is:

a másnap induló Arlberg-expresszhez külön szalonkocsit kapcsoltatott és a professzorral, valamint két titkárjával egyenesen Budapestre utazott.

Behn ezredes most a budai szanatóriumban várja, hogy meggyógyítsa Lichtenberg professzor.

Mussolini jachtján a szicíliai hadgyakorlatra indul.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400
nyugdíjra 310, egy hónapra 70 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, nyugdíjra 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvényelünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választásból való magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Nyugatról némi javulás, szerdán kissé melegebb idő, de azután újra lehűsödés.

Zürichi zárlat. Párizs 16.33 ótnyolcad, London 21.60, Newyork 435.50, Brüsszel 73.32, Miláno 22.90, Amszterdam 240.10, Berlin 175.20, Bécs 81, Prága 15.18, Varsó 82.60, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Kétezer cseh vendég jelenlétében tüzoltónapot rendeznek Satu-Maren. Saját tud. Az Északromániai Kiállítás rendezője nagyszabású ünnepségek megrendezésével igyekszik a kiállítás látogatottságát előmozdítani. Vasárnap változatos műsorú tüzoltónapot rendeznek, amelyen a katona és önkéntes tüzoltóságok kívül ezer cseh tüzoltó is részt vesz, akiket további ezer turista kísér el Satu-Marera. Amióta a román és cseh kormányok eltörölték a vízumot, rengeteg cseh turista keresi fel az északi megyéket. Hétfőn apró gépkocsikkal kelnek utra és tömegesen lépik át a határt. Legtöbb a regényes szépségű bányavidék felé veszi útját s a Gutin alatti szerpentin és Maramuresen át térnek vissza Csehszlovákiába. A határrendőrségek kimutatásából megállapítható, hogy a vízumkényszer megszüntetése óta sokkal több a cseh utas, mint a román, amit az azal lehet magyarázni, hogy nálunk az utlevélhez nehezebben lehet hozzáférni.

FELGYUJTOTTÁK A FALUSI BIRÓ HÁZÁT, AMELY PORIG ÉGETT. Satumare. Saját tud. Hétfőre virradó éjszaka hatalmas tűzvész pusztított a satumaremezei Beltiug községben. Ejjéltájban *Wetti* Simon községi bíró csűrje és a gazdasági épületek borultak lángba. A lakosság megfeszített erővel küzdött a pusztító elemmel, de a tüzet nem tudták eloltani. Az épület, amelyben rengeteg gabona, értékes gazdasági gépek és takarmány volt felhalmozva, porig leégett. A nyomozás megállapítása szerint a tüzet gyújtogatás okozta. A tettest az adóhátralékosok között keresik, mert a bíró a behajtásnál igen szigorú volt s emiatt többen megfenyegették. A bíró kára meghaladja a százezer lejt, amely biztosítás útján csak részben térül meg.

NYIRÓ „JÉZUST FARAGÓ EMBERE” A BUDAPESTI NEMZETI SZÍNHÁZBAN. *Budapestről jelentik: A Nemzeti Színház elfogadta előadásra Nyiró József „Jézust faragó ember” című ismert színművét. E színmű meséje egyáltalában nem azonos a szerző hasonlónevű novellájával.*

Utcai közönségtől nemzetgyalázási per. Targu-Mures. Saját tud. Erdékes ügyben ítékezett a targumuresi törvényszék első osztályának szüneti tanácsa. A vádlott Péterfi Sámuel troitai gazdálkodó volt, akit az ottani állami elemi iskola igazgatója jelentett fel nemzetgyalázásért. Ez év tavaszán történt az eset, amikor a faluban lakó Török Abel gazdálkodónak három gyermeke, Abel, Gáspár és Zsuzsa mentek az állami iskolába. Utközben szembe találták Péterfi Sámuel, akit így köszöntöttek: „Sánátate!”, miután az állami iskola igazgatója az ország-öröknél is divatos köszöntésre oktatta a kis magyar gyermekeket. Péterfi Sámuel — a vádirat szerint — a köszöntés elhangzása után nemzetgyalázó kifejezéseket használt volna a gyermekekkel szemben, amit a gyermekek elmondtak az állami iskola igazgatójának, aki erre feleltette Péterfi Sámuel. Több terhelő tanu kihallgatása után a törvényszék Péterfi Sámuel 1 havi elzárásra és 2000 lejt pénzbüntetésre ítélte és politikai jogait is felfüggesztette az ítélet két évre. Péterfi ártatlanságát bizonyította és fellebbezett az ítélet ellen.

A Dunába esett egy munkás a vontatógőzről. Bucuresti. Saját tud. Braila kikötőjében a Sifia vontató gőzről a Dunába esett Tan Bunachi 24 éves brailai illetőségű munkás. A szerencsétlenség farakodás közben történt, a lehulló fatömeg súlyos fejsébet ejtett Bunachin. Mire társai segítségére siettek, már elmerült a hullámokban. Holttestét rövidesen megtalálták s a révkapitányság vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenség miatt.

Két városra kiterjedő üzemeltetést tartott Timár József a hamispengőgyáros. Timisoara. Saját tud. Legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról, hogy az itteni rendőrség rajtaütésszerűen letartóztatta Timár József lakatossegédét és feleségét, akik hamis 20 pengőök gyártásával és terjesztésével foglalkoztak. A timisoarai rendőrség átirattal fordult az oradeai rendőrséghez, hogy Timár Oradeán, Lahovary-utca 76. számú, állandó lakásán tartson házkutatást. Az oradeai rendőrség azonnal ki is szállt a jelzett lakásba, ahol megtalálta azt az olomklissét, amelynek segítségével Timár a hamis 20 pengőök körvonalaikat sokszorosította. A hamisító ezután az így előkészített papírra kiszinezte az egész huszpengős pénzdarábot. Az oradeai rendőrség jelentésének megérkezése után azonnal újabb vallatás alá fogták Timárt, aki bevallotta, hogy működésével két városra is kiterjeszkedett. Oradeán összesen 72.000 pengő (majdnem 250 ezer lejt) értékben helyezte el hamis pénzt. Timárt vallomása után a timisoarai ügyészség hamispengőgyártás és csalás címén letartóztatta.

TEHERVONATOK BORZALMAS KARAMBOLJA. Targu-Mures. Saját tud. Vasárnapról hétfőre virradólag Reghin és Alunis állomások között két tehervonatot összeütközött. A Reghinből 4 óra 4 perckor kiindított tehervonat, melynek Boos János volt a vezetője, rendszeren beérkezett az Alunis-i állomásra, ahonnan a 4772 számú tehervonatot elindították Reghin felé, melynek vezetője Tamas Ioan volt. A tehervonatot az állomástól kivezető váltónál nekiment az éppen akkor befutott 4553 számú tehervonatot utolsó kocsijának, azokat leszakította és teljesen pozdorjává ronsolta, a kocsiiban levő élőállatrakománnyal együtt. A pályatest 20 méter hosszúságban súlyosan megrongálódott, úgyhogy csak 10 órai munka után lehetett újra helyreállítani, addig átszállással bonyolították le a forgalmat. A kár igen jelentékeny. A vonatok személyzetéből szerencsére senki sem sebesült meg.

A casini Nyergestetőn súlyos gépkocsibaleset érte a Bärbat-cég tehergépkocsiját. Mercurea-Ciuc. Saját tudósítónktól. A Bärbat sörnyakkereskedő cég itáláruval súlyosan megterhelte egyik tehergépkocsijának a casini Nyergestetőn eltörtött úgy a gép, mint kézi fékje s a túlterhelte gépkocsi a szerpentin út egyik kanyarodójánál bezuhant az árokba. Aigner Ferenc cégvezető aki a szállítmányt kísérte, kiugrott a tehergépkocsiból, miközben súlyos koponyaalapi sérüléseket szenvedett. Példáját követte a gépkocsi segédvezetője is, aki szintén megsérült. Bár a gépkocsi háromszor fordult meg a levegőben, míg az erdei mély árokba fordult, a gépkocsivezetőnek nem történt semmi baja. Az itál-szállítmány, mintegy negyvennyolcezer lejt értékben, megsemmisült.

ÉGŐ CIGARETTÁTÓL KIGYULLADT EGY BUCURESTI BLOKKHÁZ. Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délután nagy tűz pusztított Soseauan Stefan Cel Mare 4. számú háromemeletes blokkházban. A ház földszintjén raktárak vannak elhelyezve és az egyikben vigyázatlanság folytán égő cigarettát dobtak el, amelytől kigyulladt a raktár. A tüzoltóknak megfeszített munka után sikerült a tüzet eloltaniok, közben azonban a raktárhelyiségekben sok árut az utcán helyeztek el. Többen igyekeztek az árut megdézsmálni és ezek közül Vasile Clebicea és Ion Fekete nevű egyéneket őriztetvette a rendőrség. A kár meghaladja a 600 ezer lejt.

Szeptember 3-ig lehet a lakbérkülönbözöket felvenni. Az oradeai Háztulajdonosok Szövetsége hosszas utánjárások után kieszközölte az 1934. évről még kifizetetlen bérkülönbözöket utalványozását és készpénzben való kifizetését. A kiutalványozott összeg körülbelül ötszázezer lejt tesz ki. Az utalványozási végzések érvénye folyó évi szeptember 3-án lejár. A be nem váltott utalványokat ez időpontban az Administráció visszaküldi a miniszteriumhoz. A Háztulajdonosok Szövetsége felhívja tehát a érdekelt háztulajdonosokat, hogy az utalványozott összegek felvétele végett központi irodánkban a legsürgősebben jelentkezni sziveskedjenek. Ugyancsak felhívjuk azokat az érdekelt háztulajdonosokat is, akiknek 1934 előtti időkről vannak még ilyenemű követeléseik, hogy azokról irodánkban sürgősen jelentést tenni sziveskedjenek.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Megdöböntő gyermektragédia

Hirtelen kerekedett viharban a letört fa agyonütötte egy labdaszedő kisfiút és a társát súlyosan megsebesítette

Timisoara. Saját tud. Megrendítő gyermektragédia történt vasárnap délután. A rekkenő hőség után, amely egész napon át tartott, délután hat óra tájban hirtelen beborult és hatalmas szélvihar kerekedett, amely pillanatok alatt átláthatatlan, kavargó porfellegebe öltözött a várost. Mindenki igyekezett biztos fedél alá menekülni. A vihar csakhamar elhúzódot és mégis, mingyárt, amint kerekedett, egy szegény kis gyermek halálát okozta.

A Bega partján lévő teniszjátászótérek ősrégi, hatalmas platánfák árnyékában húzódnak el. Vasárnap délután, amíg a rekkenő hőség tartott, senki sem teniszezett. A platánok alatti puha pázsiton több fiú heverészelt: úgynevezett labdaszedő gyerekek, akik néhány lejt keresnek a teniszlabdák összeszedésével. A tenispályák öre már úgy szokta megválogatni őket, hogy olyanok kerüljenek sorra, akik arra a kis keresetre rászorulnak.

Macedoleán Sándor tízéves harmadik osztályú elemista fiú mindössze három napja volt labdaszedő. Vasárnap több társával egész délután leste a játékosokat. Hogyne, hiszen előző nap husz lejt keresett. Amikor a vihar kerekedett, a fiúk nagyrészt elfutottak, csak Macedoleán és egy Kozulek Sándor nevű tízenkétéves fiú maradtak még a pályánál. Közvetlenül Nistor Dimitrie dr. prefektus tenispályája mellett egy fabódé áll, különböző játékkellé-

ekkel: a fiúk, úgy látszik, ebbe akartak menekülni. Paulusz Ferenc ör azonban tudta, hogy a bódében vihar idején igen nagy a veszély: a bódé előtti mintegy huszonnégy méter magas platánfa egyik ága már régebben leszakadt egy vihar alkalmával és könnyen megeshetett, hogy most a másik ág török le... Így is volt.

— Ne gyertek ide, fiúk! — kiáltotta Paulusz. — Szaladjatok haza!

A két fiú tényleg el akart iramodni, amikor az ör hatalmas roppanásra lejt figyelmes. Rögtön kiugrott a bódéből. Szerencsésére, mert a platánfa ága leszakadt, a fa maga is derékba tört és rázuhant a bódéra, annak felületét benyomta. A két fiú éppen a bódé mögötti részen szaladt, amikor a fa letört és ágai alá temette őket.

Az ör azonnal udaugrott és kiszabadítani igyekezett az ágazat alól a gyermekeket. Macedoleán Sándor addigra már meghalt. A vas-tag faág behorpasztotta a fejét. Kozulek Sándort ájultan találta az ör. Agyrázkódást szenvedett és fejsérülést. A mentők a gyermekórházba vitték.

A kis Macedoleán Sanyit zöld ágakkal borították be, míg az orvos meg a rendőrkomiszár megérkezett. Közben zokogva érkezett meg az édesanyja. — szegény munkásné — akinek egyetlen gyermeke volt.

Példátlan botrány a targumuresi footballpályán

Kövel fejbeverte a Mures első góllövőjét a Victoria egyik játékosa. A Victoria csapatát a rendőrség mentette meg a közönség dühétől

Targu-Mures. Saját tud. Példátlan botrány színhelye volt a vasárnapi futballmérkőzés alkalmával a tg.-muresi sportpálya. A Mures sportegyesület és a cluji Victoria mérkőzése közben, minden ok nélkül, nyílt pályán odarohant Pop III. Victoria-beli játékos Szász Jankó Mures sportegyesületi játékoshoz, aki az első gólt rugta a Victoria kapujába és látszólag ökölrel halántékon ütötte Szász Jankót, aki bangtalanul esett össze és nyomban előtörtte a vér.

A pályán tartózkodó dr. Schuster pályaorvos azonnal orvosi segélyben részesítette az eszméletlen Szász Jankót, aknek fején és halántékán

egy 7 cm. hosszú és mély seb tátongott. Megállapították, hogy a támadó Pop III. kezében egy éfés kődarab volt és azzal ütötte fejbe Szászt a kő okozta a mély és nagy sebet. Szász Jankót első orvosi segély után nyomban szanatóriumba szállították további kezelés végett.

A felizgatott nézőközönség dühe elől a cluji játékosokat csak a kaszárnya udvarán át lehetett megmenteni. Így is a rendőrség közbelépése vált szükségessé nemcsak a sportpályán, hanem az utcán is, mert a felizgatott tömeg az utcán és állomáson gyülekezett, hogy megláncsálja a támadó Pop III-at. A példátlan botrány sportkörökben nagy visszatetszést váltott ki.

SZIGORU ELLENŐRZÉS ALÁ VETTÉK A MURESVIDEKI IPARVÁLLALATOKAT. Targu-Mures. Saját tud. A munkaügyi miniszterium részéről szigorú ellenőrzés indult meg a vállalatok alkalmazottainak nemzetiségi arányszámát illetően. Legutóbb egy felügyelő látogatva végig a muresvölgyi ipartelepeket és a Godá-i Grassl-féle Erdőkitermelő R.-T.-nál tartott vizsgálat alkalmával a nemzeti munkavédelmi törvénybe ütköző cselekmény miatt, mert a vállalat túllépte a nemzetiségi arányszámot, háromszázhatvanezer leies pénzbírságot szabott ki. A súlyos büntetést a részvénytársaság megfellebbezte.

Vissza a delizánchoz. Satu-Mare. Saját tud. Néhány nap óta kétlovas kocsit bonyolítja le a személyforgalmat a két bányaváros: Baia-Mare és Baia-Sprie között. Könnyű, gyorsan futó alkotmány ez, féderekkel a rossz ut, ponyvával az időjárás szeszélye ellen felszerelve. Naponta negyven embert vihet a ugyanannyit hozhat. S tekintve, hogy a fuvardíj mindössze tizenegyet le, a közönség nem jár rosszul. Azért mégis irigykedve néznek a mellettük elrobogó, kényelmes társasgépkocsik és a távolabb dohogó vonat után és keserű kifakadásokat hallatnak azok ellen, akik a technika ezen vívmányairól szűk zsebük miatt leiltolták őket. A vonat drága és rosszul közlekedik, az autóbussz jegyét sem tudják megfizetni, mert amikor a CFR a magántársaságtól átvette a vonalat, a viteldíjat közel duplájára emelte. Ma már 48 leibe kerül a két bányaváros között egy utazás oda és vissza. Aki ismeri az itt élő nép anyagi helyzetét, tudja, mit jelent egy 1500 leies fizetésű bányász háztartásában ez a jelentős összeg. Ezért egy élelmes vállalkozó kétlovas, könnyenfutó kocsit helyezett forgalomba. Az autóbussz pedig üresen szalad. A gazdagok és a felsőbb osztály eszköze lett, a szegény nép visszatért a delizánc késői rokonához.

Világító gombok

az amerikai rendőrök kabátján. Az utóbbi időben sok cirkáló rendőrt gázoltak el az éj sötétjében száguldó autók és ezért a rendőröket olyan zubbonylalták el, melyeken „macskaszemek” vannak és ezek a rájuk verődő lámpafényben világítanak, így a sofőrök megláthatják őket.

Két testvér véres éjszakai kalandja. Targu-Mures. Saját tudósítónktól. Hajdu József és Hajdu Jenő tg.-muresi iparossegédeket ismeretlen tettesek éjjel a Sábadi-uton megtámadták. A sötét éjszakában késekkel oly súlyosan összeszurkálták a két testvért, hogy mindkettőjüket életveszélyes állapotban kellett kórházba szállítani. Az éjjeli támadók elmenekültek a kilitűkről a súlyosan sebesült Hajdu fivérek sem tudnak felvilágosítást adni.

Ciucmegeyi hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Rendi Mihály mercurea-ciuci köztisztviselőben alió hentes és mészáros azzal gyanúsította meg a rendőrség előtt egyik szeréje, hogy egy tomesili gazdálkodótól elhullott bivaly húst vásárolta meg kilogrammonként tíz leiert és azt marhahús árban 20—24 leies árban mészárszékekben közfogyasztásra kímerte. Az ügyészség is beleavatkozott a dologba és újabb vizsgálat lesz hivatva megállapítani, hogy a súlyos vád igaz-e vagy sem. Rendi igen jó szakember hírében áll, komoly, törékvő iparos, aki ellen csak bosszú és rosszindulatú vádaskodással lehet ilyen súlyos büncselekmény elkövetését állítani. Viszont Péter marumuresi származású munkás a mihaleni kórházban hirtelen eszméletét veszítve összecsett. Beszállították a kórházba, ahol anélkül, hogy eszméltre tért volna, meghalt. A rejtélyes haláleset ügyében az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

TURISZTIKA

* **Moneasa fürdőre** rendez a „Vulturii” (Sások) Turista Egyesülete folyó hó 22-én kirándulást a Czaran emlékünnepe alkalmával. Az ardeali turistaság kiemelkedő nagyságának Czárán Gyula születésének 90. éves évfordulója alkalmával Ardeal valamennyi turista egyesülete előreláthatólag meg fog jelenni, hogy a természet ezen nagy kutatójának és feltárójának tiszteletére egy nagyszabású találkozó keretében szenteljen emléket és a moneasai temetőben levő sírját megkoszorúzza. Részvételi díj 120 lei. Indulás reggel 5 órakor, visszakerülés ugyanaz nap. Kedvezményes étkezésről (ebéd 40, vacsora 25 lei) igénylések esetén gondoskodás történik.

Kolping hírel. Az oradeai Kolping sportegyesület turista szakosztálya kirándulást rendez magyarországi körutazással Balatonig. Részvételi díj 1880 lei, amelyben benne foglalatik egy 3 hónapos utlevél és elszállásolás. Jelentkezőket 20-ig azaz péntek estig a Katolikus Legényegyletben (Str. Alexandri 13.) elfogadjuk. Napközben is részletes felvilágosítással szolgálunk az érdeklődőknek ugyanott vagy telefon 843. — Utirány: Aug. 22 (1-és nap) Vasárnap reggel 6 órakor, indulás a Piata Unirii autóbussz megállótól. Utirány: Oradea, Bors, Debrecen, Nyíregyháza, Tokaj, Tokajon alvás. — 23-án (2. nap). Hétfőn reggel 7 órakor indulás Tokajról: Miskolc, Lillafüred, Eger, Gyöngyös, Kékestető, Gödöllő, Budapest, Budapesten alvás. — 24-én (3. nap.) Keddén egész nap Budapesten megtekintése, este ott alvás. — 25-én (4. nap). Szerda reggel 7 órakor indulás Pestről: Székesfehérvár, Velence, Balaton, alvás egyik balatoni fűrdőhelyen. — 26-án (5. nap) Csütörtök egész nap a Balatonon, este ittalvás. — 27-én (6. nap) Pénteken reggel visszaindulás Budapestre, Budapesten alvás. — 28-án (7. nap) Pestről indulás reggel, Szeged, Szegeden alvás. — 29-én (8. nap) Szegedről reggel indulás vissza Csaba felé: Salonta, Oradea. — Akinek régi utlevele van az hozza magával, továbbá szükséges erkölcsi bizonyítvány, állampolgársági másolat, adóbizonylat, férfiaknak katonai igazolvány és két drab fénykép. A jelentkezésnél a részvételi díj 70 százaléka azonnal fizetendő. Kiskorúaknak szülői beleegyezés

* **Gyomor- és bélhurut, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium és gyomorsavtúntetés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával** — reggelenként felkeléskor egy pohárral véve — igen gyakran rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

BEKULDOTT HIREK

SZENT ISTVÁN BUCSÚJÁT NEM AUG. 20-ÁN, HANEM SZEPTEMBER 5-ÉN TARTJÁK A SÁNCRAIENI-CIUCI HIVEK. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Magyarországon nagy fényre és kegyelettel aug. 20-án, egyházi ünnep keretében ülik meg Szent István első magyar király ünnepét a Szent István körülhordozásával. Ezideig ezen a napon tartotta Ciucsánraieni község is védőszentjének, Szent Istvának búcsúját. Ettől az évtől a kezdetétől azonban a Szent Istvánnapi búcsú szeptember másodikán utáni vasárnapon lesz. Szeptember másodikán ünnepli az egyetemes katolikus egyház naptára szerint Szent István király emlékét az egyház. Így tehát Sánraieni község búcsúja az idén szeptember 5-én lesz. Ugyanekkor áldják meg a teljesen kijavított és újrafestett ősrégi templomot is.

Beöltözések a „Notre Dame” iskolánövérké rendjébe. Timisoara. Saját tud. A Miasszonyunkról nevezett iskolánövérké anyaházához tartozó templomban vasárnap, Nagyboldogasszony napján tartották meg a jelöltek beöltöztetését. A szertartást Blaskovics Ferenc prelátnagyprépost, általános püspöki helynök vezette. Tizenegyes lettek rendtagokká: Szabó Zsuzsanna Regina-veheről — rendi nevén Mária Szeréna; Ruckhoben Dorottya, Heufeldről — M. Rosvitha; Kempf Mária Sanmartin — M. Lioba; Kiefer Anna, Deta — M. Demetria; Ziereiser Katalin, Ratesti (Satu-Mare megye) — M. Gemma; Eri Viktória, Beltiuc (Satu-Mare megye) — M. Petronia; Szélyes Mária, Calugareni (Turda megye) — M. Verona; Philipp Borbála, Aradulnou — M. Dorothea; Hicke Anna, Cernauti — M. Elekta; Süli Piroška, Lugoj — M. Domitilla és Ackermann Róza, Santana — M. Gottharda. Az első kettő tanítónő, illetve iskolánövér, a többiek gazdasági növérké. Az anyaházhoz tartozó zárdatemplomban egyébként kedden örökfogadalomtéttel és csütörtökön három évre szóló fogadalommegújítás lesz.

TEPLOMOK KÉTSZÁZÉVES FENNÁLLÁSÁT ÜNNEPLIK A GHEORGHENI ÖRMÉNYSZERTARTÁSÚ KATOLIKUSOK. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Amint már jelentettük, a gheorghenii örményszertartású katolikus hívek 22-én ünneplik meg templomuk kétszázéves fennállását Vádkár József plébánosuk ezüstmiséjével kapcsolatban. Az ünnepségen részt vesz dr. Sahag Kogian apostoli kormányzó is. D. e. 10 órakor ünnepélyes szentmise lesz, melynek keretében az ünnepi beszédet dr. Fejér Gerő alba-iuliai prelátnak-kanonok mondja. A szentmise végével Te Deum. Majd egyházhözségi díszgyűlés lesz a plébánián, melyet közös ebéd követ a Central étteremben.

A sít. gheorghiei 24 tagú „Cecilia” templomú énekkar dr. Koczka Árpád elnök és Ferencz Jenő karnagy vezetésével nagyszerű dalest rendezett a következő, kitűnően összehangolt műsorrall: Josquind P.: Tengernek fényes csillaga. Paestrina: Jézus híve. (Trio). Kodály Székely keserves. Spanyol tánc. (Táncszám). A. Rauch — reggel — (Trio). Bárdos: „Népdal kórus”-ából több ének. Az egyes énekeszámokhoz bevezetőt illetve ismertetőt mondott dr. Duditz Zoltán. A magas színvonalú műsört — az esős idő dacára — nagyszámú közönség hallgatta végig a tiszta jutalmazta a szereplőket. A dalest úgy értékélesleg, mint anyagilag jól sikerült. A műsört reggelig tartó tánc követte.

Építőiparosok gyűlése Oradeán. Az oradeai „Építőiparosok Szövetsége” felkéri a bádogos és vízvezetékyszerelő szindikátus tagjait, hogy f. hó 18-án, szerdán este 7 órakor a Munkakamara földszinti nagytermében megtartandó szindikátusi taggyűlésre a tárgy fontossága miatt okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Megjelent a „Háztulajdonosok” című szakközlöny augusztusi száma. Változatos tartalmával és tanulságos felvilágosításaival ezuttal is közérdeklődésre tarthat igényt. Dr. Lengyel Zsigmond ügyvezető elnök ismerteti benne a háztulajdonosok augusztus havi teendőit és tájékoztat az új 5 évi adókövetési ciklusra vonatkozó hazadó követési eljárásáról. Tartalmazza továbbá a szövetség évi rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet, a közgyűlésen felolvasott évi jelentés egy részét, valamint egyéb közérdeklő tájékoztatókat.

KÖZGAZDASÁG

A földművelésügyi minisztérium elrendelte a tagosítási munkálatok megkezdését

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi kormány utasította a napokban a mezőgazdasági kamarákat, hogy készítsenek pontos kimutatásokat mindazokról a helyekről, ahol még nem volt tagosítás. Ezeket a helyeket, még a folyó év őszén megteszik a szükséges lépéseket, hogy egy év leforgása alatt a tagosítás befejezést nyerjen. A rendelet egyben megállapítja a tagosítási munkálatok díját is, hektáronként 250 leiben.

A tagosításra feltétlenül szükség van, de egyike a legkényesebb megoldásra váró feladatoknak. A végrehajtott közegeknek nagyon kell

vigyázni arra, hogy a tagosítás során, a gazdák milyen elbánásban részesülnek. Az ilyen munkálatokkal rengeteg sérelem és téves osztási lehetőség állhat elő. Ami viszont, a megállapított, hektáronkénti 250 leies díjat illeti, a mai pénzügyi viszonyok között, szinte elviselhetetlen. Az összeget feltétlenül csökkenteni kellene és a fizetési módokat megállapításánál tekintettel kell lenni a gazdák anyagi teherbíró képességére. A pénzt, lehetőleg ne egy tételben fizessék ki, hanem a községekre, mint közigazgatási egységekre róják ki s az érdekeltek pedig részletekben teremtsék elő.

A székelylakta vidékek juhállományának feljavításával fokozzák a juhtenyésztést

A Gazdasági Egyesület a ciuci és gheorgheni székely juhászok feljavítása érdekében, ez év nyarán és őszén, nagyfontosságú akcióba kezdett. Az akció kiterjed a gomolya, illetőleg a juhsajt készítés módjának megjavítására és a juhállomány minőségének emelésére, különös tekintettel a tejhozamra és gyapjútermelésre.

Az E. G. E. állattenyésztési felügyelője és tejszakértője végigjárták Ciuc és Gheorgheni havasain a juhászok eszténait, ahol a helyszínen győződtek meg a tennivalók szükségességéről. Mindenütt tanácsot és próbasajtok készítésével igyekeztek meggyőzni az érdekelteket, a juhtej racionálisabb kihasználásáról. Az állattenyésztési felügyelő, az út alkalmával, megállapodott a juhtenyésztő gazdákkal, arra nézve, hogy tisztavérű cigája kosok beszerzésével és felhasználásával milyen módon volna feljavítható a juhállomány minősége.

Az E. G. E. e hó folyamán Ciuc és Gheorgheni, Mercurea-Ciuc, Ciucsecueni, Borzovás, Ciuc-Sumuleu, Csikcekefalva, Kászonalitz, Ditrău és Szárhegy székely gazdáinak ötven darab általa beszerzett tisztavérű cigája kost oszt ki, cserébe kiiregedett rackakosokért. E cigája kosok lesznek hivatva feljavítani a juhállományt, annak gyapját értékesebbé tenni, tejelését emelni, azt nagyobb testűvé tenni. Ez az akció — természetesen — kísérlet jellegével bír. Siker esetén nagyobb arányokban fog kibontakozni a jövőben.

Terménypiac. Buza. Előző számunkban jeleztük, hogy a buzaexportőrök között megállapodás jött létre, melynek értelmében csondes sztrájkot rendeznek, hogy ilyen uton vivják ki maguknak az eltörölt kiviteli prémiumot. A hallgatólagos sztrájknak súlyos következményei lettek, amennyiben 48 óra alatt, közel 3000 lejjel esett a buza vagonjának ára. A súlyos helyzetre való tekintettel, ülést tartott a központi értékesítő hivatal, Negura Mihail szövetségügyi miniszter javaslatára elhatározták, hogy 3000 lejes prémiumot fizetnek a kiviteli buza vagonja után. A prémiumot azonban csak augusztus 12-től kezdődően folyósítják és a vásárolt búzát az exportőrök legkésőbb szeptember 20-ig kötelesek leszállítani. A szeptember visszaillesztése következtében, a buza-piac megszilárdult és a fokozódó kereslet következtében az árak újból emelkednek. Clujon a buza ára 475, Bucurestiben 510, Braiában 500, Konstancában 510, Timișoarán 450 lei. Kukorica: Clujon 380, Braiában 380, Konstancában 370 lei. Galac: Clujon 370, Konstancában 365-370. Galac: Clujon 350, Oradeán 400 lei. Zab: Clujon 405, Braiában 390, Konstancában 360 lei.

AZ E. G. E. IGAZGATÓVÁLASZTMÁNYÁNAK ÜLÉSE. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, folyó évi augusztus hó 23-án, hétfőn délután 3 órakor, az egyesület Attila-út 10. sz. alatti székházában, rendes ülést tart, amelyre az igazgatóválasztmány tagjait ezúton is meghívja

Nem kell adót fizetni a szezonmunkát végző iparosoknak az üzem szünetelése idején

Bucurestiből jelentik: A szezonmunkát végző iparosok régi panasza, hogy azon hónapokra is adót kellett fizetniük, amely hónapok alatt nem dolgoztak. Többszöri intervenció eredményeként a pénzügyminisztérium most elrendelte, hogy azon szezonmunkát végző iparosok, kik bejelentik, hogy tevékenységüket az új szezonig beszüntetik és cégtáblájukat leveszik, mentesülnek az adófizetés alól a szünetelés hónapjaiban. Az üzem szünetelését az illetékes pénzügyigazgatóság hivatalból megállapítani köteles.

Megoldódott a sighetli hetipiac ügye. Saját tud. A régen vajudó sighetli hetipiac hely ügye végre megoldódott. Dr. Hodor Gyula polgármester 10 évi időtartamra bérbevette a román közművelődési egyesülettől évi 25 ezer lei bérösszeget a színházkert mellett levő hatalmas kert részt. A hetipiac szeptember hó folyamán már az új helyén lesz.

A MÉSZÁROSOK SZEPTEMBER TIZEN-ÖTIG VÉTETHETIK FEL MAGUKAT A KERESKEDŐK NÉVJEGYZÉKÉBE. Satu-Mare. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége hirdetményt tett közzé, amelyben felszólítja a mézárásokat, hogy a Hivatalos Lap 121.134 számában megjelent miniszteri rendelet értelmében, mint kereskedők, vétessék fel magukat a kereskedők névjegyzékébe. Határidő: szeptember 15.

Állatárak Clujon. Teljesen hizott sertés 26-28 lei, hizott marha 18-20 lei, növendék 15-16 lei, vékony, feldolgozásra alkalmas növendék 13 lei. Szopóporju 1500-2000 lei, fejős tehén, szavatolással 9-14 ezer lei, igás ökor párja 14-16 ezer lei, igásló párja 15-18 ezer lei, kocsió párja 18-22 ezer lei.

Főlszabadulva köszönti az egész emberiség

Dr. Verebely Tibor egyetemi tanár

A rákbetegségekről

irt, most megjelent művét.

Mindnyájunkat egyformán fenyeget ez a rettegett betegség! Olvassuk el világ-hírű orvosprofesszorunk kitűnő felvilágosító művét.

Hogy e nagyfontosságú mű mindenki számára beszerezhető legyen, ára csak 30 leiben nyert megállapítást. Beszerezhető: Kérdőhivatalunkban, Oradea, Bulevardul Carol II. 5.

Miért vessünk sorvetőgéppel és nem kézzel?

A vetés legközségesebb módja a kézi vetés, azonban ezt ma már mind ritkábban gyakorolják, mert tökéletlen és drága. A géppel való sorvetés szorította ki helyéből, tökéletesebb, jobb, tehát olcsóbb munkájával.

A sorvetésnek két meglehetősen nagy előnye van. És pedig, az időegységben való nagy teljesítmény és a látszólagos olcsóság, tekintve, hogy egy gyakorlott, ügyes vetőmunkás, naponta, minden külön tökéletesítés nélkül bevet 8 k. holdat.

Hátrányai viszont szembetűnőek s éppen azok, amelyek a sorbetetéssel kiküszöbölhetők. Ez az oka, hogy napjainkban, egyre jobban terjednek a vetőgépek. A sorbetetés lehetővé teszi a vetőmagnak vízszintes és függőleges irányban egyenlő elosztását, vagyis a tenyészterület és az alátakarás egyöntetűségét. Ez teszi lehetővé, hogy a kikelés, fejlődés és érés egyenlővé válik. Az alátakarás mélysége pontosan szabályozható. A sorok iránya, a tábla kedvező fekvése szerint szabadon választható s a sortávolság egyforma volta lehetővé teszi a hő és fény tökéletes kihasználását.

A sorbetetés következtében a legtöbb mag olyan viszonyok közé kerül, hogy kicsirázik s kikelés után a sorközök nyitva és gyommentesen tarthatók, lehetővé válván a párolgás szabályozása. A megdőlés veszélye csökken, mert az alsó réteg, nem lévén annyira beárnyékolva, erőteljesebben fejlődnek, vastagabbak, ellentétben a növények, az időjárásra való tekintet nélkül, biztosítják a megfelelő és kedvező tenyészviszonyokat. A sorbetetés ezen előnyei lehetővé teszik a vetőmaggal való nagyméretű takarékoskodik, amely a szórt vetésnél mutatkozó szükséglettel szemben 30 százalékot tesz ki.

SZÍNHÁZ

A közönség régi becézett kedvenceit visszaszerzőtette a Thalia

Két hét múlva megindul az új színházi szezon Clujon. — Erényi Böske lesz a drámai hősnő

A színházi szezon az idén szokatlanul későn ért véget és nagyon rövid szünet után szeptember elsején már meg is kezdődnek Clujon az új szezon előadásai. A társulat beszerzése már csaknem teljesen befejeződött, s közönségünk bizonyára örömmel értesül arról, hogy az új drámai hősnő Erényi Böske lesz, akit ország-résünk közönsége mindig meleg szeretettel vett körül s akinek a szegedi ünnepi játékokon is igen nagy sikerei voltak. Természetesen a Tháliához szerződik Mészáros Béla is, a daliás drámai színész és rendező. Kivülök állandó vendég szereplésre leszerződött a Tháliához Betegh Bébi, a közönség régi kedvelte és nagy nyeresége lesz a színháznak Szabados Árpád, akit a satumarei színházról hódítottak el.

A régiak közül Solymosán Magda, akit a budapesti Városi Színház szerződtetett, tagja marad a Thalia együttesének is és kétszáz felépítésre írta alá szerződését. Sándor Stéfi, akit egy-két szerepre a Városi Színház kötött le, állandó vendégként szintén színházunk tagja akar maradni.

A felsoroltakon kívül Benes Ilona, Czoppán Flóri, Fényes Alice, Közeghy Margit, Miklósy Margit, Pap Mimóza, Úrmóssy Magda, Báza Éva, Wojticzky Elvira, Izsó Panni, Bereczky Magda, Schneider Erna, Mária Éva neveivel fogunk találkozni a nők között a következő szezonban, míg a férfiak közül Gróf László, Borovszky Oszkár, Csóka József, Dancsó György, Jeney János, Kovács György, Lantos Béla, Rajnai Sándor, Tompa Sándor, Tóth Elek, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Nagy István, Homm Pál, Örvösy Géza, Simon György, Perényi László, Solti Miklós, Szentés Ferenc, Végli József, Kudelász Károly stb. fogják alkotni az új évadban a társulat gerincét.

SPORT

A Balkán-olimpia előjátéka

Négy országos rekordot javítottak meg a Károly-kupa versenyen

Hármasugrásban: Calistrat 13.97 cm. Kétkeszes súlydobásban: Gurau 26.42 m. Görögstílusú diszkoszvetésben: Havaletz 37.45. Gerelyvetésben: Vamanu 60.58.

Predeáról jelentik: Mária királyné jelenlétében, szeles, rossz időben, jó eredményekkel rendezték meg a predeáli Károly-kupa versenyeket. Az idén a pontverseny győztese a Stadiul Roman. Négy országos rekord dőlt meg a versenyen. Az eredmények:

100 m: 1. Liess HTV 11.3 mp. 2. Jordache St. R. 11.3 mp., 3. Kovács KAC 11.5 mp. **200 m:** 1. Jordache 23 mp., 2. Liess 23.2 mp., 3. Ghițescu VD 23.4 mp. **400 m:** 1. Nemes St. R. 51.5 mp., 2. Jordache 52 mp., 3. Lazar VD 52.2 mp. **800 m:** 1. Nemes St. R. 2 perc 05.1 mp., 2. Lapusan VD 2 perc 05.3 mp., 3. Ruck HTV. **1500 m:** 1. Dinu Cristea St. R. 4 perc 21.6 mp., 2. Lapusan VD. **5000 m:** 1. Dinu Cristea St. R. 16 perc 17.7 mp., 2. R. Jonita Brasov 17 perc 03.4 mp. 3. Lahni HTV Brasov 17 perc 11.8 mp. **10 m-es gát:** 1. Kruppka Esta Sun 16 mp., 2. Herold Atsra Brasov 16.3 mp., 3. Negru VD 16.5 mp. **Magasugrás:** 1. Spaniol St. R. 176 cm., 2. Franz Brasov 172 cm., 3. Bran VD 168 cm. **Távolugrás:** 1. Lupan

VD 650 cm., 2. Kreisel Brasov 640 cm., 3. Csáklány Venus 637 cm. **Rudugrás:** 1. Eilhard Rékás 360 cm., 2. Negru VD 310 cm. 3. Mossberger Brasov 280 cm. **Hármasugrás:** 1. Calistrat VD 13.97 m. Országos rekord. 2. Kreisel Brasov 12.98 m. 3. Spaniol St. Roman 12.41 m. **Súlylökés:** 1. Gurau Braila 13.92 m. 2. Marian VD 12.88 m. 3. Borcoman KAC 12.65 m. **Kétkeszes súlylökés 10-kordkísérlet:** 1. Gurau Braila 24.42 m. Országos rekord (13.92+12.50). **Diszkoszvetés:** 1. Havaletz Metropola 45.30 m., 2. Borcoman KAC 39.42 m., 3. Marian VD 39.22 m. **Görögstílusú diszkoszvetés:** 1. Havaletz Metropola 37.45 m. Országos rekord. 2. Gurau Braila 35.09 m., 3. Marian VD 33.80 m. **Gerelydobás:** 1. Vamanu St. R. 60.58 m. Országos rekord. 2. Höckl Rékás 57.12 m. 3. Slobozeanu St. R. 56.25 m. **4x100 m:** 1. Viforul Dacia 44.8 mp., 2. St. R. 45.6 mp.

A pontversenyre kiírt Prahova-kupa védője a St. Roman lett, 246 ponttal, 2. Viforul Dacia 164 ponttal.

Ízenhét úszóbajnoki számból

Tizenhat számban az MSE versenyzői győztek Sibiuban

Kilenc új országos rekord. — Az MSE vízpolócsapata nyerte az országos bajnokságot. — A KAC fényes elégtétele az „U” felett.

Sibiuból jelentik: Románia országos úszóbajnokságai az eszményi szépségű nagyszabású strandon hatalmas sportiskerrel zajlottak le. A versenyen szenzációsan szerepeltek az MSE tizenhét bajnoki számból tizenhatban győztek s közben kilenc országos rekordot megdöntöttek. Az MSE után a KAC úszói szerepeltek pompásan, a pontversenyben számos helyezést szerezve. A vízpolóbajnokságban a KAC csapata nagyszerűen játszva elégtételel kapott cluji igazságtalan vereségéért és biztosan győzte le az Universitátaat. Részletes eredmények a következők:

FÉRFISZÁMOK.

100 m. gyors: 1. Püllök ILSA 1 perc 03.4 p. mp., országos rekord! 2. Békés MSE 1 perc 03.6 mp., kerületi rekord. 3. Bohunitzky ILSA 1 perc 04.9 mp. A bajnokság legszebb küzdelme. (Régi rekord: 1 perc 03.7 mp. Püllök.) **200 m. gyors:** 1. Kelemen MSE 2 perc 29.7 mp. 2. Püllök 2 perc 29.9 mp. 3. Bohunitzky 2 perc 37.6 m. Ez is gyönyörű küzdelem volt! **400 m. gyors:** 1. Kelemen MSE 5 perc 24.5 mp. Országos rekord! 2. Bundialek KAC 6 perc 05 mp. 3. Györfly 6 perc 17 mp. Kelemen úszott már ennél jobb — 5 perc 19 mp-es — időt is. **1500 m:** 1. Kelemen Attila MSE 22 perc 12.5 mp. Országos rekord! 2. Bundialek KAC 25 perc 08 mp. 3. Györfly KAC 26 perc 22.9 mp. (Régi rekord: Kelemen 23 perc 01.6 mp.) **100 m. mell:** 1. Békés MSE 1 perc 21.5 mp. 2. Herc HTV 1 perc 21.7 mp. Kerületi rekord. 3. Stojadinovic ILSA 1 p. 22.4 mp. Kerületi rekord. **200 m. mell:** 1. Aranyossy 3 perc 03 mp. Országos rekord! 2. Herc 3 perc 06.8 mp. 3. Nenitescu Viforul Dacia 3 perc 08.4 mp. 4. Bundialek KAC 3 perc 08.5 mp. **100 m. hát:** 1. Aranyossy MSE 1 perc 18.5 mp. Országos rekord! 2. Chifl MSE. 3. Veres MSE. (Régi rekord 1 perc 19 mp.) **Műugrás:** 1. Lascu CFR 126 pont. 2. Hankó U 100 pont. 3. Eckel HTV 96 pont. **4x100 m. gyorsstaféta:** 1. MSE. (Veres, Kelemen, Mészöly, Békés) 4 perc 26 mp. 2. ILSA 4 perc 45 mp. 3. VD 4 perc 42.5 mp. Kerületi rekord. 4. KAC 4 perc 42.5 mp. Kerületi rekord. **4x200 m. gyorsstaféta:** 1. MSE (Tóth, Békés, Mészöly, Kelemen) 10 perc 24.8 mp. 2. VD 11 perc 09.5 mp. Kerületi rekord. 3. KAC (Györfly, Dózsa, Kise, Bundialek) 11 perc 10.8 mp. Kerületi rekord. A rekord jelenleg 10 perc 19 mp. MSE.) **3x100 m. vegyes:** 1. MSE (Aranyossy, Békés, Mészöly) 3 perc 46.8 mp. Országos rekord! 2. ILSA 4 perc 00.4 mp. 3. KAC 4 perc 01.8 mp. (Régi rekord: 3 perc 52.5 mp. ILSA.)

HÖLGSZÁMOK.

100 m. gyors: 1. Ballóné MSE 1 perc 23.9 mp. Országos rekord! 2. Raphael AAC 1 perc 26.4 mp. 3. Kornmayer HTV 1 perc 37.3 mp. (Régi rekord: 1 p. 24 mp. Szalai ILSA). **50 m. gyors:** 1. Ballóné MSE 34.9 mp. Országos rekord! 2. Raphael AAC 35.9 mp. Kerületi rekord. 3. Kornmayer HTV 40.6

mp. (Régi rekord: 35.8 mp. Izsák MSE.) **400 m. gyors:** 1. Ballóné MSE 7 perc 19.4 mp. 2. Grünfeld Tg.-muresi Macabi 8 perc 09 mp. 3. Küzdy Vasas 8 perc 12 mp. Bereczky KAC szabálytalan fordulás miatt diszkvalifikálva. **100 m. mell:** 1. Perlak MSE 1 perc 41.5 mp. 2. Schlosser HTV 1 perc 42.1 mp. 3. Selényi KAC 1 perc 45.6 mp. **200 m. mell:** 1. Perlak MSE 3 perc 37.5 mp. 2. Selényi KAC 3 perc 44 mp. 3. Schlosser HTV 3 perc 47.4 mp. **100 m. hát:** 1. Perlak MSE 1 perc 44.6 mp. 2. Szedő VD 1 perc 45.5 mp. 3. Koha MSE 1 perc 47.3 mp. **44x100 m. női gyors:** 1. MSE 6 perc 32.1 mp.

VIZIPOLÓ

KAC—Universitáta 5:2 (2:0). Góllövők: Kise (3), Csizmász és Dózsa, illetve Petry és Orosz. Komjádi vezetése hibátlanul a pídásán tiszta, durvaságmentes mérkőzést. A KAC győzelmének értékét növeli, hogy csaknem valamennyi játékos számos úszószámában is indult, míg az U csapata pihentetett ki. A KAC ezzel a semleges pályán, ahol hiányoztak a cluji megfélemlítő eszközök, fényes elégtételel kapott a cluji eseményekért és behízyonította, hogy tudása fölötté áll ellenfelenek. Ez volt az igazi kerületi döntő.

MSE—ILSA 3:2 (1:1). Nehéz küzdelem. Az MSE ma változatlanul a legjobb vízpolócsapattal rendelkezik.

Viforul Dacia—ILSA 5:1 (3:1). A bucurești csapat szép játékkal győzött az elbizakodottan játszó timisoaraiak ellen.

Universitáta—HTV 3:2 (2:0).

KAC—HTV 3:2 (2:0).

MSE—Viforul Dacia 4:1 (2:1). Az elsőszéért vívott mérkőzés nagy játéknak indul, de amikor 1:1 után az MSE megszerzi a vezetést a Viforul Dacia kivonul a vízből és csak a vezetőség parancsára térnek vissza, 4:1 után, amikor mintegy másfél perc volt még lejáratatlan a VD játékosai végleg otthagyták a vizet. Csunya botrányral ér véget a bajnokság.

A végső sorrend: 1. MSE. 2. Viforul Dacia. 3. Ilsa. 4. KAC. 5. Universitáta. 6. HTV.

DIJKIOSZTÁS

A dijkiosztás nagy szépséghibája volt, hogy a második és harmadik helyezettek közül csak azok kaptak érmet, akik a standard időt elérték.

Belföldi sporteredmények

Cluj: U—KAC 2:0 (1:0). Horváth (öngól) és Benkő szereztek a gólokat. Haggiör—Echo 3:2 (3:1), bíró Bernstein.

Satu-Marc: Olimpia—CAO 2:1 (0:0). Jovicin és Pfeiffer, illetve Szaniszló a góllövők. — Bar-kocbba—Oasana 4:1 (2:0).

Bistrita: Kerzanka—Somes 5:0 (2:0).

Botrányal tarkított nemzetközi gépkocsiverseny Brasovban

Brasov. Saját tud. Tegnap délután ragyogó napsütésben, 20 ezer néző jelenlétében tartották meg a 3-ik motorbicikli, gépkocsi versenyt Brasov város nagydíjért. Az idei versenynek kiemelkedő eseménye az volt, hogy azon a két magyar Fesztetics gróf is résztvett. A verseny három kategóriájában a következő eredmények voltak:

Az 1-es kategóriában a sport gépkocsik 70 kilométeres távon (10 indulóval): 1. Cristea Péter (Ford) 55.31 mp. 2. Rosenauer Henrich (B. M. V.) 56.10 mp. 3. Berlescu ezredes (Ford) 56.30 mp.

A II-ik kategóriában a motorkerékpárok 54 kilométeres távon (19 indulóval): 1. Kunc Teofil (Ariel) 41.47 mp. 2. Jonecu Cristea (Norton) 41.55 mp. 3. Popu Ion (Norton) 42.12 mp. Ebben a versenyszámban szerencsétlenség is történt. Két bucurești motorkerékpáros: Mares Marin és Roman József az Astra mozgó előtti kerüléssel akartak előzni, miközben összeütköztek és mindkét versenyző hatalmas ivben esett ki gépéből. Mindkettőjük életveszélyes sebesüléssel szállították kórházba.

A III-ik kategória a versenygépkocsik versenye volt. Távjuk 85 kilométer volt, indult 10 versenyző. Ebben a kategóriában indult két magyar gróf is. Eredmény: 1. Gróf Fesztetics Ernő (Maserati) 1 óra 7.40 mp. 2. Cristea Péter (Ford) 1 óra 8.33 mp. 3. Barlescu ezredes (Ford) 1 óra 9 perc. Ebben a futamban mindvégig a magyar gróf kocsija vezetett és mikor a közönség látta, hogy a mögötte haladó román versenyző sehogysem tudja a gróf kocsiját megelőzni, köveket és homokot dobott kocsijára és mikor a célba ért, a közönség egyrésze lerohant a pályára és ha a rendőrök nem lépnek közbe, még tettségességre is sor került volna.

Apcáhidetések

Különféle

MAGAS ARAT fizeték arany, ezüst, brilliánt és gyémánt ékszerért. HERBST ékszerész, Oradea.

Abszolváló vizsgával rendelkező jó magaviseletű fiut inasnak ajánl Plebánia, Gurbediu, Jud. Bihor.

Tanító család diáklányokat teljes elátásra elvállal. Cim a kiadóban.

Lakás

Kiadó urinőnek szép butorozott szoba. Ugyanott diáklányokat teljes elátásra elvállalok. Oradea, Str. Aurel Vlaicu No. 33.

Egyszobás konyhás lakás szeptember 1-re kiadó. Oradea, Str. Take Jonescu 40.

Kiadó szolid urinőnek utcai butorozott szoba. Oradea, Treb. Laurian 10.

Butorozott, elegáns utcai szoba különbejáratú 1-2 személy részére kiadó. Oradea, Str. Dr V. Babes 12. szám.

Kiadók egy- és kétszobás lakások novemberre. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Kétszobás, modern parkettás, fűdősobás lakás, melékhelyiségekkel, november 1-re kiadó. Oradea, Str. Regele Carol 19. szám.

Készül! a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépével Oradea, Str. Reuele Carol II. No. 5.

Adás-vétel

Megvételre keresek 3/9 rolfilmes, legalább 4/5 fényerejű Anastigmat, lencsésű compinzáras fixkijuzatu fényképező gépet. Dallos, Oradea, Str. C. Negruzzl No. 34.

Eladó 36 szobás penzió, vendéglő berendezéssel. — Ára 1,000,000 lei. Popovics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon 167. szám.

Eladó egy nyolchónapos fekete, fajtiszta német doghim kutya. Oradea, Str. D. Comşa 8. (Nagyállomásnál.)

Alkalmazás

Házvezetőnői állást keres, intelligens közepeskorú nő. Cim: Sallonta, római katolikus plébánia hivatal.

Román-német nyelvben tökéletes, legalább kereskedelmi érettségű tett fiatalembert keres **Nagyvállalat,** Aiud, Aliba, Str. Sándor 2. Árúismerettel rendelkezők előnyben.

Zárdák figyelmébe! Katolikus urileány állást keres zárdánál, csekély fizetés mellett, mint kisegítő kassza-szony vagy tükarnő. Cim: Zárda, Sft. George, jud. Treiscauca.

Gazdsági szakiskolát kitűnő eredménnyel végzett egyén, a gazdság minden nemében jártas, állást keres. Szives megkereséseket „Gazdság” jellegű kiadó továbbítja.